

Didelės Bedarbių Riau- šės Londone

Hooveris Žada Padidinti Karo Laivyną

Bedarbė Laikina Sumažėjusi

DIDELĖS BEDARBIŲ RIAU- ŠĖS LONDONE.

Londonas. — Vedimui komunistinės propagandos, su-
rengta į Londoną Anglijos
bedarbių maršautė. Pirmiau-
sia iš kelių šalies tolimesnių
kolonijų bedarbiai ėjo pėk-
šiomis protestuoti už numazi-
nimą valdžios duodamos pa-
šelpos. Šiems besiantinant mie-
sto, komunistai suagitavo ir
vietinius bedarbius demon-
struoti. Bedarbiams besiantin-
ant, policija organizavosi,
reikalui esant, juos tvarkyti.
Ir spalio 27 d. žinomas bei
garsus Hyde Park, Londone,
prigūžėjo didele minia žmo-
nių. Čia jau buvo įtaisyta apie
50 estradų, iš kurių kalbėto-
jai sakė kalbas. Prasidėjus
kalboms parke, už parko dalis
bedarbių pradėjo daužyti lan-
gus ir pulti policiją. Prasidė-
jo tarpe policijos ir tų bedar-
bių kova. Susirėmimas tęsėsi
ilgoką laiką, policijai bedar-
bius, o bedarbiams policiją
iš pozicijos į poziciją bestum-
dant. Po to pradėjo nerinti
ir kalbėtojų kurstoma minia.
Ir čia pradėta pulti policiją.
Todel kovoję dviejuose fron-
tuose. Ir taip susirėmimai tę-
sėsi vienas paskui kitą. Kovo-
ta iki sutemų ir po kiekvieno
susirėmimo liko sužeista kaip
policijos, taip ir bedarbių pu-
sėje. Daugiausia sužeista leng-
vai, bet yra ir sunkiai sužeis-
tų. Sakoma, jog sužeistų viso
esama arti 60. Taipgi keletas
riaušių vadų suareštuota ir
jau nuteisti kalėti. Prie to,
po įvykio sekama diena susekta,
kad komunistų rengtasi į
geroką mušį, nes sugauta pora
trokų, pripildytų lazdomis ir
kitais kovojimui tinkamais į-
rankiais.

ja, kuri Amerikai leidžia tu-
rėti didžiausią laivyną pasau-
ly. Tuo elgėsi p. prezidentas
nori nusiginklavimo konferen-
ciją priversti veikti teigiamai
kaslink nusiginklavimo. O jei
to nebus padaryta, Amerika
imsis ginkluotis, kad savo in-
teresus reikiama apsaugos.
Tokių p. Hooverio pareiški-
mų ypatingai patenkinta Vo-
kietija. O iš to galima daryti
šiek tiek išvadas: jei negalima
nusiginkluoti, tai reikia dar
labiau apsiginkluoti ir laukti
iš kurios pusės karo audra
kils.

BEDARBĖ LAIKINAI SUMAŽĖJUSI.

Washington, D. C. — P-as
Wm. Green, Amerikos Darbo
Federacijos prezidentas, pas-
kelbė, kad sulig suplaukusiu iš
įvairių unijų žinių, pasirodo,
jog darbininkų samda visame
krašte šiek tiek padidėjusi.
Esą rugsėjo mėnesį apie
560,000 darbininkų gavę dar-
bo, kas reiškia, kad bedarbė
tarpe unijų darbininkų suma-
žėjusi vienu nuosimėčiu. Ir
nors tai yra mažas laimėjimas,
bet vis tik didžiausias
šiemet. Tačiau p. Green pa-
reiškia, kad šis samdos padidė-
jimas yra tik sezoninis, nes
su pabaiga lapkričio vėl prasi-
dės darbininkų iš darbų atlei-
dimas ir tai mažutį laimėjimą
nušluos.

Bedarbių šiuo tarpu, sulig
p. Green, Jungtinėse Valstijose
yra 10,900,000. Bet jis vis
dar laikosi savo nuomonės,
kad sausio mėnesį, 1933 m.,
bedarbių skaičius sieks iki
13,000,000.

100 KAREVIŲ MIRĖ TROSKULIU.

Asuncion, Paragvajus. —
Paragvajaus karo ministerija
paskelbė, kad Chaco raistuose
rasta 100 Bolivijos kareivių
kūnai. Esą, jie mirę nuo troš-
kulio. Nors buvo spėjama,
kad karas bus petrauktas de-
lei įvykstančių toje sryty lie-
tu, bet taip neįvyko: Bolivija
ir Paragvajus už tą srytį te-
bekariauja. Viršū kol kas ima
Paragvajus. Tuo tarpu Bolivi-
jos piliečiai reikalauja vald-
žios, kad ji pradėtų „tikrą
karą“ — tai yra oficialiai ka-
rą paskelbtų ir kariautų.

MUŠTYNĖS BULGARIJOS PARLAMENTE.

Sofija, Bulgarija. — Spalio
29 d. atidaryta Bulgarijos
parlamento posėdis. Kaip ir
paprastai tokiam atsitikime,
karalius Borisas skaitė savo
pranešimą. Beskaitant tai,
komunistų atstovai sukėlė de-
monstracijas. Kitiems atsto-
vams tai nepatiko ir jie puolė
komunistus mušti. Pagaliau
komunistai išmesti iš posėdžio
ninkų. Jei darbdaviai nenusi-
kalčius, streikuojančių skaičius
žymiai padidės.

PREZIDENTO RINKIMAMS BESIARTINANT.

New York, N. Y. — Šių
metų lapkričio 8 d. įvyks
Jungtinių Valstijų prezidento
rinkimai. Didžiosios partijos
yra išstacičius savo sekamus
kandidatus: republikonai da-
bartinį prez. Hooverį, demo-
kratai — New Yorko valstijos
gubernatorių Rooseveltą, so-
cialistų partija Thomas, komu-
nistų partija — Posterį ir
t. Šiomis dienomis eina labai
smarki rinkiminė kampanija.
Netik visų partijų kandidatai
į prezidento urėdą, bet ir jų
samdyti ir nesamdyti agitato-
riai visame krašte sako kal-
bas, ragindami balsuoti už jų
„geruosius“, už jų „idealius“
rinkiminius programas. Kas
bus išrinktas — šiuo syk gal ir
pats Saliamonas negalėtų į-
spėti. Vienok visi piliečiai, ku-
rie yra užsiregistravę, pada-
rykite savo sąžiningas išva-
das balsavimų budelėse: bal-
suokite už tuos žmones, kurie,
jūsų nuomone, šiam kraštui
gali kę nors geresnio suteikti.

NORI PANAIKINTI VOKIE- TIJOS KARIUMENĖ.

Paryžius. — Francijos pre-
mieras p. Herriot parlamen-
tui išaiškino nusiginklavimo
planą, kurį žada įduoti nusig-
inklavimo konferencijai Gene-
voje. Sulig po plano, Francija
reikalaujanti panaikinti Vokie-
tijos kariumenę ir kitas
profesionalias kariuomenes Eu-
ropoje. Tarkyti Vokietijos
policiją. Isteigti bendrą tarpta-
utinę ginklavimosi kontrolę.
Pildyti Lakorno tarptautinės
konferencijos nutarimus. O
visų svarbiausia, tai, kad
sulig šiuo plano p. Herriot'as
nori įtraukti į pasitarimų pak-
tą ir Jungtines Valstijas ir
griežtai pildyti Briand'o-
Kelgo sutartį. Taipgi norima,
kad Tautų Sąjungos nariai
griežtai stovėtų už Sąjungos
nuostatų vykdymą.
Šitokį p. Herriot'o planą
parlamentas priėmė 432 bal-
sais prieš 20.

ROOSEVELTAS VIS LAIMI.

Sulig laikraščio Literary
Digest šiaudinių balsavimų
Rooseveltas gauna kur kas
daugiau balsų už Hooverį. Sulig
suplaukusiu atsakymų, už
Rooseveltą paduota jau virš
milijono balsų, kuomet Hooveri-
ui duodama kur kas mažiau.
O New York American dien-
raščio šiaudiniai balsavimai
rodo, kad Rooseveltas gauna
kur kas daugiau elektorių, ne-
gu reikalaujama prezidento
išrinkimui. Tačiau kas bus iš-
tikrųjų prezidentu išrinktas
parodys aktyvieji rinkimai,
kurie įvyks lapkričio 8 d. ir
kuriose kožno piliečio parei-
ga dalyvauti.

NUSIGINKLAVIMO KON- FERENCIJA.

Geneva. — Lapkričio 3 d.
čia bus atnaujinta tarptauti-
nė nusiginklavimo konferen-
cija, kurioje dalyvaus veik vi-
sos Europos ir kitos valstybės.

DIDELIS STREIKAS ANGLIJOJE.

Manchester, Anglija. —
Lancashire medvilnės darbi-
ninkai streikuoja, del to, kad
darbdaviai nori numazinti
jų algas. Šiuo tarpu į streiką
jau išėję apie 170,000 darbi-
ninkų. Jei darbdaviai nenusi-
kalčius, streikuojančių skaičius
žymiai padidės.

Jungtinių Valstijų Prezi- dento Galia

Nežinantis mūsų krašto po-
litinės santvarkos svetimtau-
tis, paviršum pažvelgęs į mu-
sų krašto prezidento rinkimų
kampaniją, tikrai pamanytu,
kad mes rengiamės rinkti vi-
sagalį diktatorių ir kiti visi
tenkami valdininkai ir įsta-
timdaviai nieko nereikia. Vi-
ši pagyrai ir visi valstybės
gyvenime pasitaikę netikslu-
mai kraunami prezidentui.
Tuo tarpu mūsų prezidentas
jau nėra tokiu visagaliu auto-
kratu, kaip rinkimų kampani-
jos kapitonai persto ir kaip
visuomenė išfokinus.

Prezidentas sudaro taip va-
dinamą išpildomąją valdžios
aparato dalį. Tiesa, jis čia tu-
rėti didesnę laisvę, negu kitų
valstybių išpildomoji valdžia
— ministerių kabinetai. Bet
jis vienas, be kongreso prita-
rimo ir jo kooperacijos, nega-
li nieko nuveikti. Jis gali tu-
rėti tam tikros įtakos į kon-
gresą įstatymų leidimo srity
ir kitais žvilgsniais, jei jis yra
įtakingu žmogumi. Tačiau sa-
vo iniciatyva ir pastangomis
jis negali nieko veikti įstaty-
mų leidimo srity ir net valsty-
bės valdymui aparato sudary-
me ir jo išlaikyme.

Prezidentas negali daryti
jokių žymesnių valdininkų pas-

kyrimo ir sutarčių sudarymo
su kitomis valstybėmis be
senato pritarimo ir užgyrimo.
Jis be kongreso nutarimo ne-
gali kolektuoti iš piliečių mo-
kesnius, ar kitu būdu pinigų
imti valdžios aparato išlaiky-
mui. Jis net negali užvetuoti
tokių išleistų įstatymų, kurie
dviem trečdaliais balsų pra-
ėję atstovų bute ir senate. Jis,
pagaliau, kongreso gali buti
surastas by kokių prašizengiu-
mu kaltas ir pašalintas iš
urėdo.

Šitą įsivaizduotą prezidento
galį svarbiausiai sudaro rin-
kimų kampanijos išdavos, kuo
met pirmon ugnin statomas
kandidatas į prezidento urėdą.
Tuo tarpu legislatyvė mūsų
valdžios dalis — kongresas
vaidina net svarbesnį vaidme-
nį krašto gyvenime. Ir kuomet
balsuotojų visa domė nukreip-
ta į kandidatą prezidento urė-
dai, tai turi progos visokie ne-
tinkami įstatimdaviai įlįsti į
tą mūsų krašto valdymo in-
stanciją — kongresą. Balsuo-
tojų pareiga daboti, kad ir į
kongresą patektų lygiai tin-
kami ir atsakomingi žmonės,
kaip kad stengiamasi išrinkti
kuotinkamiausį žmogų mūsų
krašto prezidentu.

Politikas.

Iš Lietuvos

SUKULTUREJO PUŠALO- TISKIAI.

Pušalotas. Šio kempelio jau-
nimas, prieš keletą metų gėręs
„šamarlaką“ ir truksmavęs va-
karuškose, pagaliau susiprato.
Retai rasti jaunuolį-į nepri-
klausant kuriai organizacijai,
kurį čia yra šios: šauliai, V.
V. S. skyrius, „Jaun. Lietuva“,
skautai, ugniagesiai, jaunųjų
ukininkų ratelis ir kt. Gausiai
skaityto laikraščius ir žurnalus.
Sunku rasti ukininką, neskaity-
tantį laikraščių ir neturintį
Vilniaus paso. Visam šiam kul-
turiniam organizaciniam dar-
bui vadovauja vietos mokyto-
jai. Tarp paminėtų organizaci-
jų žymus bendradarbiavimas.
Tik pavasarininkų vadas kun.
V. M. savotiškai nusistatęs
prieš čionykščias organizaci-
jas, ypač prieš skautus ir jų
įsteigėjus.

KAIP APSAUGOTI DARBI- NINKŲ UŽDARBŲ, KAD NEPRAGERTŲ.

Yra darbininkų, kurie, gavę
atlyginimą, eina į smulkę ir
ten dažnai visos savaitės už-
darbį prageria. Atatinkamos
įstaigose dabar iškeltas suma-
nymas paruošti įstatymo pro-
jektą, pagal kurį darbdaviai
dalį darbininkų uždirbto atly-
ginimo turėtų mokėti ne pa-
čiam darbininkui, bet jo šei-
mai.

SPROGSTAMOSIOS MEDŽIA- GOS GAMINTOJO BYLA BUS ATIDUOTA KARIUMENĖS TEISMUI.

Sprogstamosios medžiagos
gamintojo ir siuntėjo K. Ma-
salskio byla dabar yra pas-
šiaulių teismo tardymo, p.
Jonkų. Baigus tardymą, byla
busianti atiduota spręsti ka-
riumenės teismui, nes su
sprogstamąja medžiaga nusi-
kaltnas įvykęs karo buvio zo-
noje.

TĖVŲ KLaidas Taiso.

Panemunis, Rokiškio apskr.
— Seniau čia ukininkai, kaip
ir kitur Lietuvoje, trobas sta-
tydami bijodavo didelių lan-
gų daryti, esą, kad „šunys ir
vagys“ neįlystų ir dirbo to-
kius langus, pro kuriuos iš-
tikrųjų šuo vargiai būtų įlįn-
dęs. Dabar ukininkų kitokia
pažiūra į viską, taip jau ir į
langų dydį. Jiems dabar lan-
gai ne šunis bei vagis turi ma-
sinti, bet daugiau šviesos ir
butą praleisti. Naujus namus
statydami jau didelių langus
visur dirba, bet ir seniems di-
bienu. Daug kur dabar matai
sena trobų išrėžtus tokius di-
delius langus, kad jau mažiau
sienos, kaip lango. Tsb.

PAPIGINO DEGTINĖ.

Kaunas. — Nuo spalio 1 d.
Lietuvoje pagiginta 25% deg-
tinė. Degtinės pagiginimą žmo-
nės tinkamai pažymėjo. Tą
dieną daug kur jos net pritrū-
ko. Keliom dienom po atpigini-
mo praslinkus, vėl dingo pa-
didėjęs girtuokliavimas. Tsb.

UKININKAI TELEFONUS TAISOSI.

Šiauliai. — Jau neretenybė
Lietuvos kaime pastaraisiais
metais telefonas. Nors ir kri-
zisi, bet daugelis ukininkų,
pasinaudodami telefono mokes-
čio atpigimui, taisosi telefonus
Papilės. pašto įstaigai spalio
mėn. pradžioje net 6 prašy-
mus įteikė telefonui įves-
ti. Tsb.

DAUGEJA PAVAINIKIŲ IR BUS IŠKOMI TĖVAL.

Turimomis žiniomis, labai
daugėja pavainikiai; padidin-
tas „Lopšelis“, bet vis tiek ne-
sutelpa. Tačiau pavainikių mo-
tinos neišduoda vaikų tėvus ir
negalima ieškoti alimentų. Vi-
daus reikalų ministerija yra
nusistaciūsi motinas versti vai-

Darbo Sekretorius N. Doak Aiškino Ateivių Problemas

VISOKIE RAKETIERIAI NEZMONISKAI TERORIZUOJA ATEIVIUS.

Republikonų Nacionalio Ko-
miteto Svetimų Kalbų Biuras
spalio 26 d., Hotel Waldorf-
Astoria, New Yorke, suruošė
pietinį užkandį, į kurį sukvie-
tė ateivius laikraštinius ir
ateivių organizacijų atstovus
tikslu juos supažindinti su pai-
niomis ateivių problemomis.
Šio susirinkimo užkandžio gar-
bės svečiu buvo Darbo Sekre-
torius N. Doak, kuris nuodug-
niai paaiškino kaip nežmonis-
kai yra išnaudojami ir terori-
zuojami ateiviai, siekiant net
ir teisėtai Amerikoje apsigy-
venusius ateivius. Iš jų kiek-
vienam užtektų išbūti Darbo
Sekretorium 24 valandas, ku-
rių laikų patirtumet tiek atei-
viams daromų skriaudų, kad
vien didžiausią užuojautą atei-
viams jaustumet, sako p. N.
Doak. Ir čia p. Doak nurodė,
kad milijonus dolerių kasmet
raketieriai iščiulpa iš nelai-
mingų ateivių, ypatingai to-
kių ateivių, kuriuos raketie-
riai nelegaliu būdu įsmugelia-
kami ir atsakomingi žmonės,
kaip kad stengiamasi išrinkti
kuotinkamiausį žmogų mūsų
krašto prezidentu.

žmonių išnaudotojus, šiuos
smerktinus sukčius, kurie ne-
sąžiningai išnaudoja šio kra-
što ateivius prisimesdami jų
geadarius.

„Todel pakartotinai prašau
ateivių organizacijų kiekvie-
nu, kad ir individualiu, atsitiki-
mu kreiptis tiesiai prie ma-
nės, kad tuo budu galėtumet
pilnai išsiaiškinti iškilusiais
ateivių gyvenime problemas
ir tik tuo budu galėsite pa-
daryti teisingus ir žmonišku-
mu paremtus nuosprendžius.
Užtikrinu jus, kad ir neteisė-
tai įsigavusių į šį kraštą atei-
vių reikalu visuomet vaduo-
jamos žmoniškumo ir pasigailė-
jimo principu ant kiek tai lei-
džia daryti galiojanti ateivių
bės įstatymai.“

Toliau p. Doak nurodė, kad
jo buvimo Darbo Sekretoriaus
urėde laiku kongrese pravesta
tryliką ateivybės įstatymų
pakeitimų žmoniškumo pras-
me, kad nereikėtų amžinai
perskirti šeimas, atskirti tē-
vų nuo vaikų ir kt. „Visuo-
met mano pastangoms prita-
rė ir prezidentas Hooveris ir
tik su jo nuosirdžia koopera-
cija mano sumanymams, gali-
ma buvo juos pravesti gyvenimi-
man“, sako p. Doak. „Todel
meldžiu mūsų ateivius pilie-
čius sekamais rinkimais bal-
suoti už prezidentą Hooverį,
kad tuo budu turėjus ir ateivy-
jo pritarimą ir kooperaciją
ateivių padėties lengvinimui
ir ateivybės įstatymų švelni-
jimui“, baigdamas savo pra-
nešimą maldavo p. Doak.

Be to, įdomu pažymėti ir
kita sritimi vedamas prieš
ateivius teroras raketierių pas-
tangomis. Štai p. Doak sako,
kad tulas laikas atgal iš arti-
mos New Yorkui vietos prane-
šta Darbo Departamentui,
kad tuos kompanijos dirbtu-
ves apnyko komunistai ir vi-
sokie ateiviai radikalai ir sten-
giasi šias dirbtuves išombar-
duoti. Mat prie tų dirbtuvių
išeksploduota keliolika bom-
bų. Kuomet Darbo Departame-
mento žmonės nuvyko esamos
padėties iširti, tai tos pačios
dienos popietį gavo prisipaži-
nimą iš 22 kompanijos samdy-
tų sargų dirbtuvių saugoji-
mui, kad jie patys išeksplo-
davo bombas tikslu savo darbus
paalalyti. Esą pradėjus kom-
panijai atleisti nuo darbo dirb-
tuvių sargas, patys sargai tas
eksplozijas įvykino, kad pro-
džius dirbtuvių savininkams,
jog sargų tarnyba reikalinga
dirbtuvių apsaugojimui. Vie-
nok tų eksplozijų kaltė buvo
bandoma suversti radikalams
ateiviams.

Reikia pasakyti, kad Dar-
bo Sekretorius Doak patiekė
labai nuosirdų, atvirą ir įdo-
mų pranešimą tos padėties,
su kuria kasdien susitinka
raketierizmo išnaudojami ir
terorizuojami ateiviai. Pirm
jo kalbėjo Rhode Island valstijos
senatorius Felix Hebert. Šia-
me susirinkime iš lietuvių
dalyvavo Dr. M. J. Viniakas,
„Tėvynės“ redaktorius S. E.
Vitaitis ir Naturalizuotų Pi-
liečių Moterų Skyriaus Komite-
to pirmininkės, ponios Car-
penter, pakviesta kaip jos
viešnia ponja Z. Vitaitienė.

Reporteris X.

HOOVERIS ŽADA PADIDIN- TI KARO LAIVYNĄ.

Washington, D. C. — Jung-
tinių Valstijų prez. Hooveris
pasiegtė didžiosios valsty-
bės pranešimą, kuriame nu-
sako, kad jei įvyksiančioje
Genevos nusiginklavimo kon-
ferencijai nebus pateikta tin-
kamas nusiginklavimo planas,
tai Jungtinės Valstijos pakeis
savo karo laivyną planą ir
pradės statyti karo laivus, pa-
siremiant Londono konferen-
-

TEVYNE

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti sušaukiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas rašus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., aušinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

ATEIVIŲ PROBLEMAS

Tulas laikas atgal tilpo „Tėvyneje“ SLA. Prezidento S. Gegužio aprašymas Darbo Sekretoriaus N. Doak sušauktos konferencijos pasitarimui su ateivių organizacijų atstovais kaip būtų galima sekmingiausiai apsaugoti ateivius nuo raketierių išnaudojimo. Šio „Tėvyne“ num. pirmame puslapyje telpa aprašymas p. N. Doak kalbos ir paaiškinimo ateivių problemų ateivių laikraštininkų ir organizacijų atstovų susirinkime New Yorke. Patariame kiekvienam perskaityti p. N. Doak paaiškinimus, ką ateiviai priversti nukęsti nuų visapusiško raketierizmo Amerikoje.

Akyvaizdoje tokio Darbo Sekretoriaus N. Doak nusistatymo, kurį pilnai užgria ir prezidentas Hooveris ir kooperuoja su p. Doak, ateivių apsaugojimui nuo raketierių išnaudojimo, ir Amerikos lietuviams vertėtų padaryti atitinkamas žingsnis, kad būtų galima ateivy pasitarnauti ir savo tautiečių apsaugojimui nuo to raketierizmo. Prie šiandienio suirimo Amerikos lietuvių visuomeniniam gyvenime tarpšvietinio santykiavimo atžvilgiu, vargiai būtų galima sudaryti bendras organas mūsų ateivių reikalais rūpintis. Bet tokis bendras organas, kuris galėtų kalbėti visų Amerikos lietuvių vardu, nėra būtina reikalingas. Aiškiai, net pabrėždamas ir keliais atvejais pakartodamas p. N. Doak maldavo Amerikoje gyvenančių ateivių organizacijų kooperacijos jo užsiėmimą darbe — ateivių gelbėjimui iš raketierizmo žabangų ir reguliavimui ateivybės įstatymų žmoniškumo kryptimi. „Prašau ateivių organizacijų kiekvienai, kad ir individualiai, atsitikimu kreiptis tiesiai prie manęs, kad tuo būtų galėtumėte pilnai išsiaiškinti iškilusias ateivių gyvenime problemas ir tuo būdu galėtumėte padaryti teisingus ir žmoniškumo paremtus nuosprendžius“, pareiškė p. Doak.

Taigi čia nereikalaujama, kad kiekviena tauta sudarytų tokią atstovybę, kuri viena tegalėtų viso tautinio vieneto vardu kalbėti su Darbo Departamentu savo tautiečių ateivių reikalais. Sulig p. Doak nusistatymo kiekviena ateivių organizacija gali ir turi teisę kreiptis į gerb. Darbo Sekretorių ateivių užtarimo reikalais. Svarbu p. Doak pirmiausiai sužinoti aktualę padėtis kiekvienu atsitikimu ateivių reikalais, kad būtų galima kužmoniškiausiai nuosprendžį padaryti. Todel ir Amerikos lietuvių kiekviena visuomeninė organizacija gali tiesiai kreiptis į gerb. Darbo Sekretorių savo tautiečių ateivių užtarimo reikalais.

Taigi ir mūsų Susivienijimas, be jokių įgaliojimų visų Amerikos lietuvių vardu kalbėti, gali imtis šios žmoniškumo misijos. Susivienijimas, kaip įtakinga Amerikos lietuvių organizacija, savo vardu ir iniciatyva gali labai daug pasitarnauti savo tautiečiams ateiviams, susidurusiems su painiomis ateivybės problemomis. Reikia tik SLA. Pildomajai Tarybai šis reikalas tinkamai sutvarkyti ir nustatyti atitinkamas autoritetas, kuris lietuvių ateivių bylas priimtų ir surinkęs reikalingas dokumentales informacijas perduotų gerb. Darbo Sekretoriui p. N. Doak, nes jis užtikrina, kad kiek tik toli galima eiti sulig esamų įstatymų, visuomet

pasigailėjimo pagrindu ir nelegaliai atvykusių į Ameriką ateivių bylos yra sprendžiamos.

Reikia pasitikėti, kad SLA. Pildomoji Taryba artimiausiam savo suvažiavime nuodugniai apsvaistys šį svarbų reikalą ir nutars imtis reikalingų žingsnių savo tautiečių ateivių užtarimo reikalais. Susivienijimo, kaip fraternalios organizacijos, net pareiga tokiais Amerikos lietuvių reikalais rūpintis. Tas ir pačiam Susivienijimui sudarytų naudingą prestižą Amerikos lietuvių visuomenėje. Kiekvienas tokiu būdu pagelbėtis lietuvius mažiausiai jaustų savo privalinga pareiga prigulėti prie tokios organizacijos, kuri jo gyvenime krintingoj valandoj ištiesė pagelbos ranką. Galėtų pasididžiuoti ir kiekvienas SLA. narys savo organizacijos tokia žmoniškumo misija, teikiant visokią galimą pagalbą lietuviams ateiviams, susidurusiems su painiomis ateivybės įstatymų problemomis ir ateivius išnaudojančiu raketierizmu.

NAUDINGI DARBAI

Kad ir giliai įklampusiame ir asmeninių užmačių ir sriovinės neapykantos pelkes Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime retkarčiais iškilja šviesūs ir naudingi darbai. Neseniai turėjome progos pažymėti Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos naudingą darbą, o šiuo rašiniu norime prisiminti kitu du naudingus pasižymėjimus jau čia gimusių lietuvių iniciatyva ir pastangomis.

Spalių 14 d. didžiuliam Navy Pier, Chicagoje, buvo suruošta tarptautinė turistų paroda, kurioje tarpe daugelio kitų tautų dalyvavo ir lietuviai. Čia kiekviena tauta stengėsi pasirodyti kuopukiausiai su savo tautiniais šokiais, dainomis ir tt. Vieni ukrainiečiai buvo atsiumę net apie tris šimtus programo dalyvių. Tuo tarpu lietuvių atstovavo Chicago jaunųjų draugija „Jaunoji Birutė“, solistai ir šokėjai. Netik „Jaunąją Birutę“, bet ir visus lietuvius maloniai nustebino, kuomet teisėjai lietuvių vaikučių grupės tautiškus šokius ir dainas įvertino daugiau, negu didžiulių chorų pasirodymą ir suteikė „Jaunajai Birutei“ pirmą dovaną, per Lietuvos konsulą p. Kalvaitį įteikdami auksinę taurę.

Tai gražus ir mūsų tautiniam gyvenimui naudingas jaunosios kartos pasirodymas. „Jaunajai Birutei“ vadovauja „Sandaros“ redaktorius p. M. Vaidyla ir gabi lietuvaite p-lė V. Stradomskaite.

Antru čia gimusių lietuvių pastangomis sudarytu pasirodymu yra Connecticut Lietuvių Studentų ir Profesionalų Draugijos suruoštos meno ir rankdarbių parodos. Kaip žinome, New Havene paroda įvyko nuo spalio 10 iki 14 d., o Waterbury nuo spalio 17 iki 22 d. Ši paroda labai įdomiai suzuosta ir turinčia meno kuriniais ir rankdarbiais. Todel abiejose vietose paroda labai sekmingai praėjo, ypač patiko Waterbury tiek ji lankytojams patiko ir tiek norinčių ją pamatyti buvo, kad prisėjo parodą pratęsti dar vienai savaitei laiko.

Pastarasis mūsų čia gimęs inteligentijos žygis yra didelės svarbos ir reikšmės mūsų tautiniam gyvenimui. Štai Waterburio žymus dienraštis „Waterbury Republican“ ir kiti laikraščiai su pasigėrėjimu aprašo šią lietuvių parodą. Augščiau paminėtas dienraštis spalio 16 d. — sekmadienio laidoje pašvenčia daug vietos šios parodos kurinių atvaizdus talpindamas ir plačiai aprašydamas apie lietuvių tautinį meną ir mūsų liaudies talentingumą rankdarbių srityje. Taip pat sąryšy su šia paroda minimas dienraštis patiekia lietuviams reikšmingą editorialą, kurį baigia sekamai:

„Tai yra žymus turtas Amerikai turėti savo gyventojų tarpe tokius žmones, kurie įneša talentą, skonį ir gabumus sukurti tokį meną, kokis yra parodomas. Mums reikalinga auklėti pajautimus linkui artistiško skonio, mūsų pačių krašto išdirbiniams ir gilesnis supratimas spalvų suderinimo. Lietuviai, kurie sukūrė tokius dalykus, kaip išstatyti šioje parodoje, turi išgales pagelbėti Amerikai šiuo žvilgsniu ir jiems turi būti suteikta visokios progos tai atlikti.“

Šitaip kalba apie lietuvių redakeijos straipsny rimtas ir įtakingas amerikonių dienraštis. Didėsnį ir garbingesnį patarnavimą Amerikos lietuviams ir visai tautai vargu galima suteikti, kaip kad šitokis lietuvių tautinio meno perstatymas kulturingų amerikonių akyse. Didelį kreditą užsitarnauja Com. Lietuvių Studentų ir Profesionalų Draugija šias parodas surengusi. Mums ypatingai malonu šis svarbus faktas atžymėti, nes šio kilnaus darbo prieky stovėjo Waterburio ir New Haveno SLA. veikėjai, butent: parodos tvarkytoja — p-lė mokytoja Ona Balsytė ir parodos rengimo komisijos nariai — p-lė Ona Danusytė, p-lė Elena Tareiliūtė, ponis K. Stanislovaitienė, p. Albertas Pilvelis, adv. C. M. Lukošius ir SLA. Daktaras Kvotėjas Dr. J. S. Stanislovaitis.

Šios parodos surengimu atliktas didelės reikšmės kultūrinis darbas visų Amerikos lietuvių garbei. Už tai čia paminėtus ir visus prisidėjusius prie šios parodos surengimo veikėjus pagerbs kiekvienas sąžiningas lietuvis. Daugiau tokių parodų!

MOKYKLA AR KALEJIMAS

Užėjus ekonominiam sunklaidiui visuomenės sentimentas stipriai nusiviro taupumo pusėn, tad pradėta reikalauti taupumo ir valdžios aparato išlaikyme. Todel valstijų, apskričių ir miestų valdžios planuoja sumažinti ir mokyklų išlaikymui skiriamas lėšas. Spauda kreipia domę mokyklų išlaikymui lėšų mažintojų į surinktus Nacionalės Švietimo Asociacijos faktus ir pataria šios draugijos atsišaukimą visu rimtumu perskaityti.

Minima švietimo draugija jos surinktomis statistikomis nurodo, kad išlaikymas vieno žmogaus kalėjime kainuoja 300 dol. į metus, kuomet kainuoja tik 100 dol. į metus išlaikymas kudioki mokykloje. Yra baudžiamų kalėjimų apie pusę milijono kriminalistų, kas atseina į metus apie pusantro biliono dolerių, kuomet mokymas 26,000,000 kudiokių atseina į metus mažiau, negu pustrėčio biliono dolerių.

Todel išvada aiški, kad taupymas mokslo reikalams išlaidas mažinant pasekoje yra didžiausiu išlaidumu. Nesa mokslas ir visuomenės švietimas yra geriausia ir efektingiausia priemonė kriminalinių prasižengimų mažinimui. Augštesnio mokslo pasiel usioje inteligentijoje labai maža kriminalistų pasitaiko. Mokslas visuomenę veda žmoniškumo ir šviesesnio gyvenimo keliais.

Pasitenkinimas yra brangesnis už auksą. Nesa laimingiausias žmogus yra tas, kuris savo gyvenimu patenkintas.

Manau, kad „modernisto“ išvadų skaitytojas pirmiausiai jaučia, kad autorius nieko skaitytojui nepasako — tikrina Max Eastman.

Galimas daiktas, kad truputį daugiau hypokrezijos yra naktinėj smuklėj, negu maldai skirtam susirinkime — sako kum. Sockman.

Niekuomet neišsiunčiu laiško iki rytojaus dienos, kuriame aš pareiškū savo pyktį, o antrytojaus jį sudraskau — sako kongresmanas Cole.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda Dr. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

POILSIS.

Rašo Dr. A. Montvidas.

Poilsis yra reikalingas sveikatos užlaikymui ir iš ligų pasveikimui. Proto ir kuno mankšta yra reikalinga, vienok ją reikia vartoti su saiku. Protas ir muskulai kur kas tinkamiau dirba, kada atvejais jiems leidžiama pasilsėti. Tai pradėjo suprasti darbininkų samdytojai, todel daugely įstaigų kas kelios valandos daromos yra darbo pertraukos. Europoj netoli visose šalyse pietų laikui darbas sustabdomas porai valandų.

Kiekvienas yra patyręs, kad protui pavargus, po kelių minučių poilsio jis vėl darosi gyvensnis. Bėgimas, sunkių daiktų kilnojimas ir kiti darbai, reikalaujanti įtempimo, tiesiog verčia sustoti ir pasilsėti. Lengvesni darbai kad ir neįvykdyta staigaus poilsimo, vienok muskulai netenka stiprumo, ritmo ir pradeda trūkioti. Poilsio reikalauja ne tik muskulai ir smegenys, o ir akys, ausys ir kiti specialių jautimų organai.

Todel ilgos darbo valandos ir besaikinis užsiėmimas sportu yra kenksmingi dalykai. Dabartinė bedarbė tai pilnai patvirtina. Daktarai skundžiasi maži ligonių turį, graboriai ir kapinių savininkai savo konvencijose bėduoja, kad labai maži mirčių pastaraisiais 3 metais. Žinant, kad nuo bado, šalčio ir nešvarumo, kad jie gyvena susikimšime ir prastame upe, ligų ir mirčių reikėtų tikėtis begalės. Tačiau taip nėra. Kada darbai ėjo gerai, didžiūma persidirdavo. Be to, uždirbtus pinigus be nuovargio retas temokėjo išleisti. Tuli persivalgydavo ir persigerdavo. Dabar gyventi sveikiau, tik tas gyvenimas tapo tokia mizerija, kad daugelis parduotų jį už kelis skatikus. Nežiūrint į tai, visgi faktas pasilieka, kad poilsis saugoją sveikatą ir pailgina amžių.

Kas yra miegas, kam jis kunui reikalingas ir kiek valandų paroj reikia miegoti, apie tai čia nekalbėsiu. Nors miegas irgi yra po-

ilsis, let jame esama ir kitų elementų. Del techniško patogumo poilsiu vadinsiu ir miegą ir pilną susilaikymą nuo visokio užsiėmimo.

Poilsis gali būti generalis, tai yra viso kuno, ir lokalis, arba vienos ar kelių kuno dalių. Jeigu rankos, arba kojos, arba nugara ar kuri kita kuno dalis nuvarginamos darbe, jos reikalauja didesnio poilsio, negu kitas kunas. Daugely darbu kojos visai nevartojamos, todel vaikščiojimas po darbo yra naudingas. Jeigu gi rankos arba nugara darbe nevartojamos, mankšta po darbo joms reikalinga. Sužeista arba apsigursi kuno dalis turi gauti pilną poilsį iki pat pasveikimo. Tuluose atsitikimuose masažai ir judinimai gali būti reikalingi. Plaučių džiūva nors ir skaitosi viso kuno liga ir reikalauja generalio poilsio, vienok plaučiams jis labiausiai reikalingas. Apart draudimo daug kalbėti ir dainuoti, net plaučių suplojimas oru yra praktikuojamas, kad davus jiems poilsį.

Jeigu jau sveikatoj poilsis reikalingas jos apsaugojimui nuo ligų ir suirimų ir kuno veiklumo atgriebimui, tuo labiau svarbu išsėti ligoj. Netoli visose staigiose ligose, paeinančiose nuo apsikrėtimo bakterijomis, reikalingas yra pilnas arba absoliutis poilsis. Influenzjoj, plaučių įdegime, staigiai širdies įdegime ir keliose kitose staigiose ligose staigiai eina blygn ir paprastai miršta, jeigu jis pilnai nesilsisi. Poilsis čia svarbesnis už vaistus ir viską kitą. Chroninėse širdies ligose, kuomet ji sustoja tinkamai kraują pumpavusi, ligonis turi pilnai išsėti keliolika dienų arba ir savaičių. Slogoms kol kas tinkamesnio vaisto nėra už gerą poilsį. Stoka miego ir aplamai poilsio dažnai priuošia dirvą slogoms.

Net ir tomis staigiomis ir chroninėmis ligomis apsigurs, kuriose absoliutis poilsis nėra reikalingas, visgi priseina išsėti ir tik tiek dirbti ir mankštintis, kiek gydytojas leidžia.

Kurie neklauso gydytojo patarimo, bando ligai nepasiduoti, lovon neatsigula ir kitaip nesilsisi, dažnai susilaukia liudnų pasekų.

Keistas Lietuvių Nusistatymas

Dažnai tenka išgirsti mūsų spaudoje nusiskundimai, kad mūsų profesionalai permažai prisideda darbu ir pinigų prie visuomeninių darbų, retai dalyvauja mūsų su svarbesniuose parengimuose ir tt. Dalinai tokis nusiskundimas teisingas, nors jo negalima taikinti visiems mūsų profesionalams. Rasime nemažą įvairių profesijų inteligentų aktyviai dalyvaujant mūsų kultūrinuose darbuose: bendradarbiaujant laikraščiuose, teikiant paskaitas, sakant prakalbas mūsų visuomenės švietimui ir kt. Tiesa, didžiūma mūsų profesionalų šitais „menkniekiais“ visai nesidomi ir todel visai teisingai jiems tinka anas priekaištasis.

Bet pažvelgkime ir į kita medalio pusę: kiek mūsų visuomenė rūpinasi paremti savus profesionalus, kad ji turėtų moralės teisės reikalauti iš jų aktyvio veikimo mūsų kultūriniai tautiniuose darbuose? Į šitą klausimą labai tiksliai atsako tulas „Rustus Inteligencijos“ nesenai tilpusiu rašinieliu „Naujienose“. Kadangi, mūsų supratimu, šis rašinelis labai vykusiai nusako kuone univer-salų lietuvių nusistatymą sulig savų profesionalų, tai išsiai jį čia perspausdiname.

Lietuviai Remia Svetimtaučius, Bet Patys Raramos Ieško Pas Lietuvius.

Man, kaip ir daugeliumi kitų, tenka susidurti su lietuvišiais tėvais, kurių vaikai lankosi kolegijose, universitetus ir kitas augštojo mokslo įstaigas, kad pasiekus kokios nors profesijos. Tėvai ir motinos žino, kad jų vaikai mokinasi neprasčiau už kitų tautų vaikus, dažnai dar geriau. Jie žino, kad jų vaikai savo profesijose bus tiek pat sumanūs ir

gabūs, kaip ir kitų tautų vaikai. Ir jie labai įsižeistų, jei kas pasakytų, kad jų dukterėba sunus negali pasilyginti nė mokslumu su kitataučiais, nė siekiamoj profesijoj negalės kompeticijos išlaikyt. Jų dukterėsaanti nepaprastai gabi muzikoj, dramoj arba dainavime. Jų sunus pralenkiąs netoli visus savo mokslumu.

Ir tie patys tėvai ir motinos ima pasakoti, kad jų daktaras esąs anglas arba vokiečis; jų advokatas žydas; namui planą davęs architektas švedas; receptą vaistams visada nešą pas seną aptiekorių lenką ir tt. Su lietuvišiais jie jokio reikalo neturėsia, nes lietuvių nesą tiek gabūs, mažiau žiną ir tt. Tai yra aiškus melas, savęs apgaudinėjimas.

Kaipgi jūs galite tikėtis, kad j jūsų vaikus turėtų nors vienas lietuvis kreiptis, kada jie ims praktikuoti savo profesiją, jeigu ir kiti lietuviai irgi taip galvos ir elgsis? Jūs viską darote, kad lietuvių paniekinti, kad jam jokio uždarbū neduotū — lai jis dvesia badu. Ir neretai, kad jūsų vaikas mokyklą baigia ir pradeda dirbti, lendate ir net plakatės prie lietuvių, kad jie jūsų dukterį arba sunų paremtų.

Dar keisčiau, kada paežaminuotai taip vadinamus mūsų patriotus. Yra išimčių, bet paklauskite didžiūmos, kas jų daktaras, dentistas, advokatas, architektas, auditorius, aptiekorius, netoli visada išgirsta, kad kitatautis, nes tinkamo lietuvių nešą. Neklysiu pasakę, kad mūsų komunistai, kurie visai nesidangsto tautiškumu ir neretai yra vadinami tautos išgamomis, dažniau kreipiasi į lietuvių profesionalus, negu mūsų patriotai. Pleperiai apie patriotizmą nu-

meta kartais dešimtį ar kelias kočiam nors reikalui, kad pasigarsint, bet kasdieniniame gyvenime niekina lietuvius. Peikia profesionalus, vengia turėti su jais reikalą, peikia mūsų laikraščius ir organizacijas, seja neapykantą ir nepasitikėjimą.

Klaidų, nepasisekimų ir kartais sužinaus pasinaudojimo pasitaiko ir pas lietuvius. Nemažiau jų yra pas kitataučius. Pav., jei kas netingėtų patikrinti, mažiausios abejonės nėra, kad netoli visos lietuvių mirtys Chicago įvyksta kitataučiams ir net „profesoriams“ gydant. Neabejoju, kad prasčiausias lietuvis gydytojas šitai galėtų pasitarnauti ir dažnai už mažesnę atlyginimą. Kiek kitataučiai advokatai irgi lietuvių bylų lietuviams teismuose, tiek mielai apsiimtų pralošti ir lietuvių advokatai. Nelaimė tame, kad iš lietuvių reikalaujama, kad jis išloštų bile kokią bylą, o kitatautis pateisinamas už pralošimą.

Begalo keistas lietuvių nusistatymas, ar ne? Kuone tokiu atsinesimu lietuvių atsimoka ir tiems savo profesionalams, kurie aktyviai veikia Amerikos lietuvių tautiniai kultūrinuose darbuose. Jei norime kaip tautinis vienetas Amerikos gyvenime išsilaikyti ir tautiniai progresuoti, tai būtina turime keisti tokį savo nusistatymą linkiu savo profesionalų ir biznierių. Musų pareiga visomis išgalėmis vykinti gyveniman aną gražų obalsį: Savas pas savą.

J. TYSLIAVA VAŽIUOJA AMERIKON.

Juozas Tysliava spalio 18 d. išvažiuoja Amerikon. Ten manoma padaryti keliolika paskaitų apie lietuvių literatūrą Amerikos lietuvių jaunuomenės tarpe.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrus

Kol jaunas, o broli, sek pasilko grūdas
Ir dirvos nepelėsi! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stogai, dviasia jau susuodas.
Vėla jau prie darbo: nė sėsi, nė piasni.

Kol dega krutinė šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko.
Išvėsus mokas ir silpnas net miltinis stoji.
O dirb, idant neitų ugnis ta ant nieko!
Dr. V. KUDIRKA.

Pasirinkimas

„Jei bučiau mokėjęs tinkamą kelią pasirinkti jaunas budamas — dabar laimingas bučiau“ — pasakė tulas advokaturą baigęs, bet nepasiekęs advokatas.

Ir tai tiesa: mokėjimas pasirinkti profesiją, amatą ar veikimo būdą yra laimėjimas. Juk jei tulas turi palinkimą prie muzikos, o išsimokina advokaturą — skurs jis visą savo gyvenimą. Ir ne vien skurs: sumažinimui savo blogos padėties imsis visokių priemonių savo gvybę kad ir netinkamais būdais palaikyti. O jei bus proga, tai jis ir visuomenę skriaus ir išnaudo.

Tačiau pasirinkimas ne vien individualų žmogų paliecia — visuomeniniai veikimai tai dar kur kas svarbiau. Sakysim, tulam kalbėtoji prisiejo pasakyti prakalbą. Jis tai moka gerai atlikti. Susidėjusios aplinkybės reikalavo kalbėti apie gyvenimo eigą, bet kalbėtojas, nemokėdamas pasirinkti tēmos, patraukė link mėnilio ir žvaigždžių. Ve tula dainininkė pagerbė savo motiną ir tam tikslui padainuoti pasirinko „Dul-dul dudelė“, kuomet tokiam atsitikime but kur kas geriau tikus „Mamytė“ ar kita panaši dainelė. Arba — jaunuoliai vaidylos galėjo pasirinkti ir suvaidinti gražią dramelę ar komedijelę, bet pasirinko tokią komediją, kuria publika turėjo piktintis delei jos pornografiškumo.

Tulam vienu ar kitu būdu buvo pasitaikius proga viešame gyvenime žymiai pasirodyti, bet jis nemokėjo pasirinkti būdo, kaip tai atlikti ir vieton pasižymėti — nupuolė ir daugiau tokios progos pasirodyti jau nebeavo. Net ir paprastą su bile žmogui pasikalbėjimo tēmą reikia mokėti pasirinkti. Juk sulig tavo kalbos galės tave įvertinti. Pasirinkimais draugų ir net parengimų vietų taip pat svarbus dalykas, nes mūsų priežodžiai sako: „Su koku sutapsi, tokiu ir pats tapsi“. Kokiame suole sėdėsi — tokią ir giesmę giesiosi“.

Žodžiu, neužtenka bi ką mokėti atlikti; reikia mokėti pasirinkti budus tai tinkamai padaryti.

Mokėjimai pasirinkti ypač svarbu jaunuoliams, kurie dar tik pradeda gyventi. Reikia mokėti pasirinkti mokytoją, kurį rengiesi mokytis, veikimo būdus, draugus ir aplinkybes, kuriose gyveni. Reikia į viską žiūrėti rimtai. O jei tau viename ar kitame atsitikime tai padaryti nevyksta ir tavo darbus ar elgesius rimtesni žmonės kritikuoja — atsižvelgk į tai ir ieškok būdų pasitaikyti. Mokant pasirinkti ir rimtai veikiant kad ir maži darbeliai bus naudingi ir tau pačiam ir visai žmonijai.

Filosofas.

Išminčius Agaras

(Arabų Pasaka)

Kitą kartą gyveno kalnuose atskyrėlis, kurį žmonės vadino išminčium Agaru. Gyveno jis vienų vienas, savo paties iškastam urve. Maitinosi tuo, ką žmonės jam atnešdavo arba randamosi šaknelėmis ir vabzdžiais. Į Agarą žmonės kreipdavosi įvairiausiais reikalais: vieni prašydavo patarimo, kiti — pagalbos, tretii — palaiminimo. Ir Agaras nė vienam neatsisakydavo padėti, jei tik galėdavo. Ir atsitiko taip, kad gretimam mieste kilo ginčas tarp dviejų turtuolių. Mat, du tarnai, vienas vieno, antras antro, ėjo kartu keliu ir rado pa miestą nepaprastai brangų deimantinį žiedą. Tarnai negalėjo radiniu pasidalyti, nes kiekvienas tvirtino, kad jis pirmas žiedą pamatė. Susipykę jie kreipėsi į savo šeimininkus. Išgirę apie žiedą, abu turtuoliai, lygiai kaip jų tarnai, kiekvienas užsigėdė žiedą turėti, įrodinėdami, kad tik jo tarnas yra žiedo radėjas. Taip ir negalėjo turtuoliai del žiedo susitarti. Turtuoliai bėsiu susipyko ir pradėjo vienas antram kersyti. Kiek galėdami, jie vienas antram kenkė, darė nuostolių, šmeižė ir apkalbinėjo. Kurįstaudami jie leido savo turtus, kurie ėjo į kitas rankas. Galų gale jie pamatė, kad abu jau yra likę vargšais, be jokio turto. Bet dabar jie dar labiau pyko vienas ant antro ir nesitai-

kė, kol vienas keleivis jiems patarė kreiptis į protinę vyrą, kad tas jų ginčą išspręstų. Abu vargšai turtuoliai nutarė eiti pas išminčių Agarą. Kaip tas pasakys, taip tegu ir buna. Nuėję pas atsiskyrėlį, jie papasakojo reikalą. Agaras paprasė jam parodyti žiedą. Paėmęs žiedą į rankas, išminčius jį gerai apžiūrėjo, paskiau pakraipė galvą ir tarė.

— O, jūs neišmanėliai! Kiek daug laiko jūs ginčijatės tarp savęs ir vėjais paleidot turtus. O tuo tarpu šis žiedas nieko nevertas, nes čia ne deimantas, o tik paprastas akmenėlis. Dabar matot, kaip neišmintingai jūs elgėtės. Eikite sau ramybėje ir pradėkite gyventi iš naujo. O šį žiedą, jusų ginčo kaltininką, aš čia, jums matant, įmesiu į šaltinį.

Ir įmetė Agaras žiedą į gilų šaltinį, o abu priešininkai ramiai grįžo atgal į miestą, nes nebuvo daikto, del kurio buvo galima ginčytis. O Agaras šypsosi, žiūrėdamas į besitolinančius vargšus:

— Kaip akli yra žmonės ir kokios gobšios yra jų širdys! Jie daug turėjo, bet visko neteko, geisdami dar daugiau. O nieko neturėdami, abu ramiai atsisakė nuo turto, nes žiedas buvo tikras deimantas. Tačiau žmogui geriau, jei jis nepažįsta daiktų vertės. Tada jo širdis yra rami. Ramybė yra perkama tik augšta kainai!..

MOKSLAS, RASTIJA IR DAILE

R a š o I o t a

PASAKA APIE ŠILKPALAIKĮ ARBA „RAYON“ AUDEKLO IŠDIRBIMĄ.

Audeklas iš medžio... Ar galima tam tikėti? Bet paklausykite. Senovės pasakų sekėjai visai apie tai nė neužsiminė savo pasakose. Garsiose arabų pasakose stebukladariai yra dideli pramatoriai, išgalvoję visą ką žmogaus nustebinimui. Betgi, vargiai galima rasti privedimą bi pasakoj, kurioje būtų pasakojama apie „šilkų miškus“ ir kad vienas išdirbtas apušės rąstas pagamintas tiek audeklo, kad būtų galima juo apdėyti dešimtį sultany trėmų; arba, kad girioje beriošgas storas apušės kamienas gali pavaduoti šilką vejančią kirmėlę.

Teisybę kalbant, mes dabar esame įženję į celuloso amžį. Nemaža klaus, kas tas do celulosos. Lakinaiškai atsakius — tai supūstas ir cheminiai išdirbtas medis. Lietuva, jei bus svarbu žinoti, irgi gamina celulosą. Del taip žinomo „rayon“ audeklo apušės medis yra su-naudojamas. Kuomet rąstas pristatytas į vietą, jį pirma stambiai supašo didelėmis, taip sakant, „gironomis“. Paskui tos supušės, cheminiai sudirbtos, leidžiamos per tam tikrą sieta į cheminį skystimą, kuriame ir pasidaro ploni siulai, kuriais išaudžiama „rayon“ audeklas. Cheminė sudėtis šio celulosos yra: C6 H10 O5.

„Rayon“ audeklas nėra tokis stamantus, kaip tikras šilkas. Jis bėjo šlapumo. Medis, iš kurio išdirbama jį, anglų kalba vadinama spruce, lotynų — picea. Senovės pasakų sekėjai nieko neturi prieš šių laikų galvočius. Vieno apušės medžio pešenos gali būti išdirbtos į daugelį apatinių drabužių ir kitokių parėdų moterims. Daiktas yra senas, tik išgalvojimas naujas. Vokietijoje jau dvidešimtis metų atgal žmonės dėvėjo „medinius drabužius“. „Rayon“ audeklas yra naujas senos sąvokos išmijimas. Tikrenybėje, girioje beriošgantis storas apušės kamienas gali pavaduoti šilką sukančią kirmėlę.

DVI SESYTĖS

Tuo dvi mergytės —
Gražios lėlytės,
O kad jos būtų
Mano sesytės.
Būinus veideliai,
Mėlsvos akelės,
Rausvos lūpytės,
Baltos rankelės.
Tuo dvi mergytės —
Tikros lėlytės,
Meilios ir linksmos
Tos lietuvaitės.
Ploni balseliai,
Kaip paukštūžėlių,
Skamba maloniai,
It lakšutėlių.
Augštos ir laibos
Kaipo nendrytės,
Gražios, kaip rožės,
Tuo dvi sesytės. Jer. Marcius.

JAU ATĖJO RUDENĖLIS

Jau atėjo rudėnėlis, —
Greit nubirs lapeliai
Ir nelinksmas bus sodėlis, —
Nečiulbės paukšteliai.
Nežydės jau gražios gėlės,
Neskrajos drugeliai,
Paraudus lankuose žolės,
Pilki bus medėliai.
Greit prabėgo vasarėlė
Ir šiltos dienelės;
Atsitolinus saulutei —
Ilgos bus naktelės. B—lis.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikučiams

JULYTĖS SVEČIAI

Pas Julytė atėjo į svečius penki kai mynų vaikai. Julytė norėjo svečius pavaišinti koku nepaprastu daiktu.

Buvo jau pavasaris. Julytė atsiminė, kad mama dar turi obuolių. Nubėgo paprašyti.

— O kiek jūs viso yra? — paklausė mama.

— Penki, — atsakė Julytė.

Tiek mama ir davė jai obuolių.

Atsinešus Julytė padalijo svečiams po obuolį ir labai nusiminė, kad jai obuolio neatliko.

— Tai kiek gi mūs yra? — paklausė pagaliau savo svečių.

— Penki, — atsakė Jurgutis.

— Tai kodėl man obuolio neliko, kad penkis atsinešiau? — stebėjosi Julytė.

Jurgutis pirštu rodydamas susukaitė visus vaikus ir sako:

— Matai, kad penki.

Patikrino ir Kazukas ir taip pat rado, kad penki.

— O save ar skaitėi? — staiga jukais pasileido Stasiukas.

— Tai galvos! — sušuko Julytė ir nubėgo sau obuolio pasiprašyti.

Pr. Mašiotas.

TIKRA BICIULYSTĖ

Žiemą važiuo du vurai. Subiuoro oras, pradėjo pūstyti ir vyrai paklydo. Arklys pavargo, įklimpo sniego pusnini ir nebegali išeiti. Aplink tamsu, nieko nematyti. Kaukia vėjas, sninga, pusto. Mato, kad jau artinasi galas. Vienas vyras sako:

— Vienas iš mūsų turi raitas joti gyventojų ieškoti. Arklys greitai kelią ras.

— Sutinku, — taria Pranas. — Jok tu, o aš čia liksiu.

— Ne, — atsakė Petras. — Trauksim burtus, kuris turim joti. Gal tau laimė nusišypsos.

Numojo rankas Pranas ir sako:

— Burtų nereikia! Tu turi penkis vaikus. Jei tu čia pasilikęs sušalsi, ką jie be tavęs darys? O aš vienas. Jok tu, aš liksiu.

Atsiveikimo vyrai, lyg tikri broliai. Petras iškinė arklį, užsėdo ir išėjo gyventojų ieškoti. O Pranas įlipo į roges, įsirausė į šiaudus ir laukė. Arklys lengvai surado kelią ir Petras atėjo į kaimą. Pasirodė, kad jie buvo prie pat kaimo paklydę. Petras pasikvietė kaimiečius ir išvažiavo Petro parvežti. Nuo to laiko Petras ir Pranas buvo artimiausi bičiuliai.

— Pranas artimiausias man žmogus, — taria Petras. — Jis mano vaikų pasigailėjo, man leido gelbėtis, o pats liko lauke mirties laukti. (V. Ž.)

VILKAS IR OŽKA

Vilkas pamatė besiganančią ant augštos skardies ožką. Negalėdamas prie jos prieiti ir sudraskyti, norėjo nusikviesti ją žemyn.

— Poniute, — tarė Vilkas mandagiai, — tamsta esi labai neatsargi: lengvai gali nupulti ir nususukti sau sprandą. Paklausk mane: eik čia žemyn, čia ir žolės daug geresnės rasi, negu ten augštai.

Ožka pažiūrėjo žemyn į vilką savo išmintingomis akimis ir atsakė:

— Tamstai ne tiek rupi apie mano pavojų ir kokią aš turiu žolę — gerą, ar ne — kiek rupi mane suėsti!... Neprigaušiu!..

JUOKAS.

— Tamstos Petrukas būtų geras vaikelis, tik perdaug meluoja.

— Bet kur jis galėjo išmokti meluoti? Juk jis tik pas tamstą, kaimynėli, vaikščiojo!..

PATARLĖS.

Negirk dienos be vakaro.
Negirk pradžia, girk pabaiga.
Neišgyvensi su saule.
Neik su velniu obuoliuoti — paliksi be obuolių ir be maišelio.

MISLĖ.

Surazgytas, sumazgytas — eina keliu baubdamas. — Kas?

JAUNUOLIAI

Šiuo prašome visų jaunuolių rašinėti „Jaunimo Keliuose“ apysakėlių, pasakėlių, eilių, juokų, galvosūkių bei šiaip idomnių rašinėlių. Taip gi būtų malonu, kad jaunuoliai mums pranešintų žinels iš savo gyvenimo: parengimų, sporto, pasižymėjimų ir tt.

:: Garbingos Sukaktuvės ::

Keli Bruožai iš šviesiausio Kunigaikščio Jono Gedimino-Beržanskio-Klausučio Veikimo ir jo Sukaktuvės.

Dar pereinatis metais sukako 55 metai, kai šviesiausias Kunigaikštis Jonas, Jono sunus, Gediminas-Beržanskis-Klausutis pradėjo darbuotis lietuvių tautai, ir šiais metais — 1932 rugsėjo mėn. 7 dieną garbingas mūsų tautos darbuotojas pabaigė 70-tus savo amžiaus metus.



Jubilatas.

šviesiausias Kunigaikštis Jonas, Jurgio sunus, Gediminas-Beržanskis-Klausutis, gimęs 1872 m. ir miręs 1888 m. ir knygnešė šviesiausio Kunigaikštienės Barbora, Tado duktė, Šiupaitė-Gedimino-Beržanskienė-Klausutienė, gimusi 1829 m. ir mirusi 1893 m.

Jubilatas lietuvių tautinį darbą pradėjo 1875—1876 mokslo metais kartu su savo a. a. broliu, budami šiaulių gimnazijos I—II klasių mokiniais. Tada viešpatavo šiaulių gimnazijoje lenkų dvasia bei žiauri rusų sprespauda ir lietuviškai nieks iš mokinių neišdrįsdavo prakalbėti.

Abu broliai šviesiausi kunigaikščiai labai gerai mokėsi gimnazijoje, jie žemesnėse klasėse niekuomet neturėjo mažesnio pažymio, kaip penkiukė. Už tokį pavyzdinį mokymąsi abu šviesiausi kunigaikščiai budami I klasėje 1875 metų pavasary tapo įrašyti gimnazijos vadovybės aukso lenton.

Kartą jie pastebėjo gimnazijoje rusų vyriausybės aplinkraštį, kuriuo buvo draudžiama mokiniams kalbėti gimnazijoje lenkiškai. Naudodamasis ta proga, kad aplinkraštį nieko nebuvo paminėta apie lietuvių kalbą, šviesiausi kunigaikščiai sugalvojo šitai kokį „šposą“. Per pertraukas gimnazijos koridoriuje jie pradėjo tarpusavy žaisti: vienas antram komuoliuką mėtyti ir žaisdami kalbėti lietuviškai. Čia iš klasių išbėgdavo pasižiūrėti ir daugiau mokinių. Jei tat būtų darę silpnesni mokiniai, beabejo, gimnazijos direktorius nebūtų leidęs jiems žaisti. Bet tat darė pavyzdingiausiai, aukso lentoje įrašytieji, mokiniai. Todel direktorius juos pastebėjęs bežaidžiant, ne tik neužgynė jiems žaisti, bet dar paskatino sakydamas: „Igraitė, dietki“ (žaiskite vaikučiai). Iš čia žaislas tapo perkeltas į kiemą. Prie jų prisidėjo daugiau mokinių, kurie, girdėdami šviesiausius kunigaikščius lietuviškai šnekančiais, taip pat išdrįso lietuviškai praneškėti. Tokiu būdu, dėkui brolių šviesiausių kunigaikščių autoritetui, jiems pasisekė po žaislų skraiste sujungti iki tol merdėjančius lenkų tvaikę, šiaulių gimnazijos lietuvių moksleivius, kurių tuomet kiekvienoje klasėje jau buvo po keletą. Nuo to laiko ten lietuviai moksleiviai jau nebebijojo daugiau nei pašaipos, nei nieko, ir tvirtai laikėsi išvieno. Pagaliau jie pradėjo susirašinėti su Liepojaus, Rygos, Kauno, Vilniaus, Mariampolės ir kitų gimnazijų moksleiviais lietuviškai ir Kauno ir Vilniaus seminarijų klėrikais ir paslapčiomis vartyti tautinį darbą dar prieš-ausrio laikais.

1883 m., šiaulių gimnaziją baigęs, Jubilatas persikėlė Petrapilio Universitetan ir ten studiuodamas kartu varė tautinį darbą lietuvių studentų tarpe, kurių ten tuo metu susirinko apie 40. Be kitko ten, kartu su savo augščiau minėtu broliu surašydavo ir leisdavo hektografuota lietuvišką laikraštį „Žinianešį“, kurio pasirodė keliolika numerių. Jiedu padėję studentų rubus ir apsilvė lietuviškomis sėrmėgomis kaip paprasti kaimiečiai, ėjo delegacija pas arkivyskupą Gintautą prašyti, kad būtų leista lietuviams Petrapily šv. Stanislovo bažnyčioje pamokslai lietuvių kalba ir lietuvių giedojimai. O kuomet leidimas buvo gautas, jie kartu su kitais lietuvišiais studentais vaikščiojo į tą bažnyčią padidinti lietuvių giesmininkų ir maldininkų skaičių. Jie umai čia patraukė dar didelį skaičių tolimose miestuose išsiskleidusių lietuvių. Rupinosi įsteigti Lietuvių Labdaryų draugiją, bet rusų valdžia ilgai neleido jos lietuviams įsteigti.

Petrapilio universitete fizikos matematikos fakulteto matematikos skyrių baigė 1888 m., ir po to ten pat buvo I ir II semestrų studentų juristų iki pavasario 1889 m. Toliau per trejus metus teisių mokslus studiuojo Varšavoje, budamas jau Valstybės Kontrolės valdininku. Buvo Varšavoje susisipietusiu lietuvių studentų draugijos narys ir veikėjas.

„Aušrai“ atsiradus, jis ją platino ir joje bendradarbiau pasirašydamas slappyvardžiais: „J. Kadagis“ ir „J. K. Dagys“.

Jis kartu su Dr. Vincu Kudirka ir kitais įkurė „Varpą“ ir „Ukininką“, nustatė ir pakeitė mūsų rašomąsias raides, pavyzdžiui: „sz“, „cz“ lenkišką, pakeitė: „š“, „č“ ir tt.

Jau tais laikais jis turėjo daug įtakos lietuvių visuomenėje.

Toliau bendradarbiavo „Varpe“, pasirašydamas „J. b.“, „Klausutis“, „Dagis“; „Ukininke“, pasirašydamas „Kunigaikštis J. C. B. Klausutis“; „Lietuvių Laikraštį“, pasirašydamas „Dagys“; „Vapsa“ ir pilna savo pavardė; „Vilniaus žiniose“, pasirašydamas „Dagis“, „Keleivis“ ir pilna savo pavardė; „Lietuvoje“, pasirašydamas „Dagis“ ir pilna savo pavardė. Be to, rašė ir kituose laikraščiuose. Jo straipsniai buvo dažniausia taikomi tautos motrpaus reikalams. Jis parašė gana daug istorijos, liuanistikos, mokslo, mitologijos, prekybos, blai-vybės ir kitų sričių straipsnių. Be to, jo yra parašytų keletas atskirai atspausdintų brošiūrėlių, tarp jų didesnis rašinys — „Lietuvių Heraldikos“. Turi taip pat parašęs daug nespausdintų dalykų rankraščiuose.

Jam valstybinė tarnyba, pirma Rusų Valstybės Kontrolės įstaigoje, o paskiau Rusų Finansų ministerijos žinyboje (mokesnių inspektoriumi ir valstybės patarėju), dėka jo asmens kilnumui, tobulumui ir taktiškumui, nepakenkė jo tautiniam veikimui ir visuomenės darbiui. Buvo jis žemgalių Gryvos Blaivybės Draugijos pirmininkas. Uoliai dalyvavo Lietuvių Mokslo Draugijos suvažiavimuose Vilniuje ir buvo vienas iš pirmų šios draugijos narių. Buvo Rygos Lietuvių Pašėlos Draugijos garbės narys. Jis ir visur, kur tik yra buvęs ar susisiekęs, kaip antai Petrapily, šiauliuose, Mariampolėje, Kaune, Varšavoje, Gryvoje, Jakobštade ir kitur buvo narys ir veikėjas labdaryų, švietimo, mokslo ir visuomenės draugijų.

Jubilatas, atvažiavęs iš Kuršo, dalyvavo didžiajame lietuvių seime Vilniuje ir šio seimo darbuose 1905 m.

Pasirodžius rusų imperatoriaus manifestui apie žodžio, susirinkimų ir sąžinės laisvę ir apie įsteigimą iš tautų atstovų Seimo (Dumos) įstatymams leisti, Jubilatas 1905 m. spalio mėn. 22 d. pasiuntė imperatoriui diplomatinę padėkos telegramą užtikrinamas, jog seniausioji lietuvių tauta yra manifestu begalo patenkinta ir neapsakomai džiaugiasi. Be kitko toje telegramoje buvo pasakyta, kad padėkos žodžiai veržiasi iš krutinių trijų milijonų lietuvių, žemaičių ir žemgalių, sudarancijų vieną lietuvių tautą, vis kalbančią tiktai lietuviškai, todėl jis, kaipo vienas tos šitai lietuvių tautos sunus, staciai paeinas nuo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino, įkurusio Lietuvos sostą Vilnių, bekalbas pranokėjų pavyzdžiu gimtąja lietuvių kalba, išsirdrasinęs apie šį beribį džiaugsmą jau visai lygiateisės Rusijos imperijos lietuvių tautos visupavaldiniais liudyti prieš Jo Didybę, kaip prieš teisėtą Didįjį Lietuvos Kunigaikštį ir žemaičių ir žemgalių Kunigaikštį, kad lietuvių tauta buvo ir pasilikis iš kima ir tt. Minėta jo telegrama pasiekė; tį imperatorių — carą ir paskui išstata buvo įdėta Rusų Vyriausybės žiniose (Pravitelstvennyj Vestnik) ir kituose ir meto rusų ir lietuvių laikraščiuose. Taip jis užtarė reklamavo savo tautą ir kitaip elgtis tuo metu nebuvo galima.

(Užbaiga bus)

AR MENI!..

Ar atmeni rytą — skambantį daina,
Kai perlais rasužė ant mudviejų krito;
Kada blanko žaros, aušra rausvavedė,
Ir kada ilgėjoms mes pasaulio kito?..

Vasaros vėjais kvėpantis jasmainas
Ir tos baltos rožės kur skleidės po kojų...
Kai tav' galvą puošė baltosios lelijos,
Svajonėse skridom į šviesų rotyjų!

Kaip tada sušvito saulė už ausinė,
Žadindama žmones ir miegančią gamtą,
Kaip tada skambėjo paukščių sutartinė
Ar meni? Ar meni? Pasakyk nors kartą?..
Kidronėlis.

M A R Y T E I.

Menu vis tuos žiedus, tas baltas sodo vyšnias,
Kai tu šypsojais man, dar pirmutinį kartą.
Už sodo driekės ukas, baltais šilkų kaspynais,
Lapuoti jovarai rymojo palei vartus...

Senai nuskendo saulė didelė, raudona,
— Sudiev! — gamtužei ilstančiai pasakius...
Augštai, danguj' man švietė žvaigždėlių
milioniai,

O žemėj — tavo akys!..

Myk. Zablockas.

S. L. A. REIKALAI

Svarbus Pranešimas SLA. Kuopų Pirmininkams

Šį mėnesį SLA. kuopų pirmininkams siunčiamas surašai skolingų narių sulig Centro knygy. Kurie kuopų pirmininkai tų surašų negaus iki 1 d. gruodžio, malonės nevilkinant mums apie tai pranešti, nes bėgyje metų laiko daugelis pirmininkų persikeičia, kiti permaino savo antraštas, tačiau Centrai apie tai nepranešama ir todėl surašai siunčiami senoju vardu ir antrašu ir pašto gražinami atgal. Todel visį tie kuopų pirmininkai, kurie negavo nuorašų kuopos narių stovio sulig Centro knygy iki viršminėtam laikui, malonės mums apie tai pranešti, o nuorašai netrukus bus prisiųsti.

Šie surašai yra siunčiami pirmininkams del daugelio priežasčių. Mat, baigianties metams svarbu patikrinti visų kuopų narių stovį su Centro knygomis. Nors toki surašai bent kartą į tris mėnesius siunčiami kuopų finansų sekretoriams, tačiau daugelis kuopų sekretorių nekvepia į tai domės. Iš kitų nei atsakymo negauname, taigi negalima daleisti, kad surašai pilnai atitiko su kuopos knygomis. Nes kaip kuopos, taip ir Centro knygoje klaidos gali įvykti pakvituojant mokesčius į knygas.

Antra ir svarbiausia priežastis delei ko surašai siunčiami pirmininkams ypatingai šiuo laiku, tai kad daugelis finansų sekretorių neprisiunčia narių mokesčių pilnai į Centrą. Ypač pastaruoju laiku tas pradeda apsirėkšti daugelyje kuopų ar tai iš priežasties bedarbės bei depresijos ar kitokiais blogais sumetimais. Nekurie sekretoriai netik kad pasilaiko tų narių mokesčių ir kitų neprisiunčia pilnai, bet ir vilkina prisuntimą. Beveik kas mėnuo randasi visa eilė kuopų, kurių mokesčiai pervėlai prisiūsta arba visai neprisiūsta ir kuomet pranešame apie tai tokių kuopų pirmininkams, tai didžioje atsitikimų gaunama atsakymas, kad kuopų sekretoriai arba išdėminkai pasilaikė pinigų ir laiku neprisiūstė Centrui arba visai negali prisiūsti. Gi kituose atsitikimuose pasirodė, kad narys kuopoje užsimokėdavo už tris arba šešis mėnesius, tačiau į Centrą sekretorius prisiūsdavo tik už vieną arba du mėnesius. Toki sekretorių elgesiai anksčiau ar vėliau yra susekami ir tuomet pasidarė didžiausia betvarkė ir suirutė kuopoje, kas Susivienijimui daro daug žalos. Jeigu sekretorius pastatytas po kaučija, tai apie tokių sekretorių neteisingus žygius pranešama Bonding Kompanijai ir nors labai apgalvinta pareikšti, bet šandie jau apie dešimtis tokių sekretorių bei išdėminkų neteisingi elgesiai yra raportuoti Bonding Kompanijai.

Šitoki dalykai negali būti praktikuojami ir toleruojami kuopoje. Delei to šiuomi ir kreipiuosi į visų kuopų pirmininkus, kad kuopose įvestų griežtesnę kontrolę išvengiant tokių neteisingų ir nedaugleistių sekretorių žygių. Vienas iš geriausių būdų kontroliuoti padėti, tai kuopų pirmininkai privalo reikalauti, kad sekretoriai kas susirinkimas raportuotų visų kuopos narių stovį, o netik suspenduotų bei išbrauktų narių vardus perskaityti. Žinoma, sekretorius

gali raportuoti vieną dalyką, o jo knygos visai ką kita rodo, todel ir siunčiamas surašai kuopų pirmininkams dalyko patikrinimui. Kuopų pirmininkai privalo tuos surašus išsistais perskaityti sekančiame kuopos susirinkime. Taipgi turi daboti, kad sekretorius pasiūstų mokesčių į Centrą nevėliau 20 d. kiekvieno mėnesio ir kad kiekviename susirinkime sekretorius pristatytų kvitą gautą nuo SLA. Išdėminko už prisiūstas duokles.

Kitas svarbus dalykas, apie kurį čia bus vieta prisiminti, tai kad kuopos pinigai bankuose turi būti laikomi ant kuopos vardo, o ne vien ant kuopos išdėminko vardo, nes išdėminkui mirus ar šiaip kokiais nelaimėmis ištikus, kuopa tų pinigų negali atgauti kuomet jie ant kuopos vardo nebuvo padėti bankoje. Taipgi tas pats asmuo neprivalo eiti sekretoriaus ir išdėminko pareigas. Kiekvienas urėdas turi būti išpildytas atskiro asmens ir ant kuopos čekių turi pasirašyti bent du valdybos nariai. Išdo globėjai taipgi bent du kartu į metus turi patikrinti finansų sekretoriaus ir išdėminko knygas ir sulyginti visas kvitas gautas nuo SLA. Išdėminko su kuopos knygomis.

Kuopų pirmininkų pareiga prižiūrėti, kad visi viršminėti nurodymai būtų pildomi kiekvienoje kuopoje, tuomet išvengsime nuostolių ir tokių didelių nesmagumų, kurie šiais laikais pasireiškė nekuriose kuopose.

P. Jurgeliutė, SLA. Sekr.

SLA. APSKRIČIU DARBUOTE

PITTSBURGH, PA.

Besirengiant Prie Margumynų Vakaro.

„Tėvynės“ skaitytėjams yra jau žinoma, kad SLA. 3-čias apskritis rengia margumynų vakarą sekmadieny, lapkričio 13 d., Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., 7:30 val. vakare. Tai bus Pittsburgho ir visos apylinkės SLA. narių metinė šventė. Jau per eilę metų SLA. 3-čias apskritis, pradėdamas turinį sezoną, rengia margumynų vakarą susidedantį iš dainų, muzikos ir kitokių pamarginimų ir programą daugiausiai išpildo mūsų jaunimas. Margumynų vakarai visada turi geriausią pasisekimą ir gijio tradiciją metinės SLA. šventės. Margumynų metiniai vakarai niekadoms nebuvo rengiami del pelno. Šiais metais yra rengiama irgi ne del pelno, bet kultūriniais tikslais, kad sutrauktų SLA. narius ir visus Susivienijimo draugus iš visų tolimesnių ir artimesnių Pittsburgho apylinkių į bendrą kultūrinį parengimą, kad pasigėrėjus mūsų jaunimo meniniais ir muzikaliais gabumais.

Šiais metais, kaip bedarbės laikais, SLA. 3-čias apskritis pasirinko turbut „giliukmingumą“ dieną, tai yra 13 dieną lapkričio, nedėlioje. 13 numeris yra gana reikšmingas netik SLA. istorijoj, bet ir plačiame pasauly. Ypač Amerikoj bijoma 13-tos dienos ir jei 13 diena pripuola penktadieny, tai bijoma netik rengti ką, bet bijoma ir iš namų išeiti. Bet jei 13 diena pripuola sekmadieny, tai visi yra įsitikinę, kad tai laiminga diena visais atvejais, net ir oras turi būti gražus ir malonus, nors oro gražumas ar negražumas

mažai ką gali pakenkti margumynų vakarui. Kas nori gali sutikti su manim ar nesutikti del „giliukmingumo“ 13-tos dienos, bet lai nežmiršta, kad 13 dieną lapkričio yra rengiamas SLA. 3-čio apskričio margumynų vakaras. O apie laimingumą 13 dienos bus geriau persitiktinti dalyvaujant margumynų vakare.

Dabar keletas žodžių apie margumynų vakaro programą. Kiek teko patirti, tai programoje dalyvaus ir gros Jono Vainausko ir Petro Vaišnorau garsieji radio orkestrai. Daidininkės: B. Paulekiutė, E. Mieliaskiutė, J. Plūkiutė, sesutės Rajauskaitės, Marijona Milerienė-Liepiūtė; dainininkai Juozas Škuliečius, Adomas Maceika ir gal pasiseks gauti garsųjį Pittsburgho dainininką Aleksandrą Sadauską ir K. Savicką — garsųjį Pittsburgho smuiklininką. Čionai suminėjau žymesniu sius ir daugumai žinomus mūsų meninius talentus, kurie dalyvaus margumynų vakare. Apie margumynų vakaro programą gerumą ar blogumą ir turiningumą nėra reikalo daug kalbėt, kas yra dalyvavę praėity SLA. 3-čio apskričio margumynų vakaruose, tai visi žino, kad šių vakarų programai budavo šaunūs, taip bus ir šiame vakare.

Tad bukime visi margumynų vakare sekmadieny, 13 dieną lapkričio, LMD. Svetainėje. S. Bakanas.

PROTOKOLAS

SLA. 2-ro Apskričio Antro Metinio Suvažiavimo, Laikyto Spalių 16 d., 1932 m., Sandariečių Salėje, 327 E St., So. Boston, Mass.

SESUJA I.

Suvažiavimą atidarė apskričio pirmininkas, adv. F. J. Bagočius, 11 val. ryte. Pasakęs įžanginę kalbą, pakvietė J. Lekį, V. Jankauską ir J. Tumavičienę priimti atstovų mandatą.

1. Mandatus priimant, pirmininkas pakvietė pakalbėti: A. J. Jokubaitį, K. Viduną, J. Dragašiu, K. Jurgeliuną, J. Kasmauską, K. Praitį, K. Sikavabą, A. Budinavičių ir SLA. Centro išdo globėją S. Mockų. Kalbėtojai trumpose kalbose palietė apskričio nuveiktus darbus ir ateities busiančius darbus.

2. Mandatų komisija praneša, kad delegatai pribuvo nuo sekančių kuopų:

- 17 kp., Montello, Mass. K. Jurgeliunas, J. Stukas, A. Kirėlis;
41 kp., Lawrence, Mass.: P. Baumila ir K. Vidunas;
43 kp., So. Boston, Mass.: J. Kerdiejus, J. Mačiulis, J. Dragašius, J. Kasmauskas, J. Lekys, J. Krukonis, M. Žilinskienė, K. Vileišis;
53 kp., Chelsea, Mass.: J. Kirmeliavičius;
57 kp., Worcester, Mass.: M. Tamošiunas, V. Jankauskas, A. Krapavickas;
102 kp., Haverhill, Mass.: S. Dzingeliavičius, M. Matošius;
127 kp., Lynn, Mass.: K. Praitis, V. Valkevičius;
131 kp., Norwood, Mass.: B. Tumavičius, J. Tumavičienė;
173 kp., Lowell, Mass.: L. Petkevičius;
175 kp., Arlington, Mass.: A. Lukas;
188 kp., Boston, Mass.: J. A. Šiurila;
191 kp., Cambridge, Mass.: K. Sidabras;
318 kp., Worcester, Mass.: J. Dvareckas, K. Šimkonis, P. Juozūnas, J. S. Kerniškis, J. Rautkis, K. Budinavičius, V. Bernotavičius, R. Glaveckas;
358 kp., Shrewsbury, Mass.: A. Žulkus;
359 kp., Dorchester, Mass.: V. Anesta;

360 kp., Milton, Mass.: A. Vaigauskas;
371 kp., Cambridge, Mass.: J. Vinciuonas.

Viso 89 delegatai iš 17 kuopų ir apskr. valdybos nariai: pirm. F. J. Bagočius, sek. K. J. Paulauskas, išd. glob. L. Paulauskas, org. A. Kriaučias, kon. narys A. Judeikis, viso 44 delegatai.

3. Rinkimas suvažiavimo vedėjų. Pirmininku vienbalsiai išrinktas adv. F. J. Bagočius. Vice pirm. išrinktas J. Dragašius 21 balsu prieš P. Juozuną 16 balsų. Sekretorium išrinktas K. J. Paulauskas 30 balsų, prieš Kerdiejų 6 balsais. Kerdiejus lieka sek. pagalbininku. K. Vileišis maršalka. Įnėsimų komisijon K. Jurgeliunas, J. Tumavičienė ir V. Jankauskas.

4. Skaityta informacijos ir dvejų apskr. valdybos posėdžių protokolai ir pereito pusmetinio apskričio suvažiavimo protokolai, kurie tapo priimtas vienbalsiai.

5. Centro išdo globėjui S. Mockui nutarta suteikti sprendžiamas balsas.

6. Raportai apskričio valdybos ir komisijų:

a) Pirmininkas adv. F. J. Bagočius išduoda raštišką raportą:

APSKRIČIO PIRMININKO METINIS RAPORTAS

Antram Metiniam SLA. II (Mass.) Apskričio Suvažiavimui, Boston, Mass.

Gerbiami Delegatai:— Praeiti metai mūsų apskrities buvo intensyvio darbo metai, ir pažvelgus į nuveiktus darbus mes turime teisę pasidžiaugti ir pasigirti, nes galime aiškiai pabrėžti, jog jokia ne kitame SLA. apskrities nebuvo tiek veikta ir toki rezultatai pasiekti, kaip pas mus.

Kaip visi žinom, mūsų organizacijos tikslas yra ne vien savišelpa ir labdarystė, bet konstitucija aiškiai pabrėžia ir kultūrinės priderystės. Mumininkas pakvietė pakalbėti: A. J. Jokubaitį, K. Viduną, J. Dragašiu, K. Jurgeliuną, J. Kasmauską, K. Praitį, K. Sikavabą, A. Budinavičių ir SLA. Centro išdo globėją S. Mockų. Kalbėtojai trumpose kalbose palietė apskričio nuveiktus darbus ir ateities busiančius darbus.

2. Mandatų komisija praneša, kad delegatai pribuvo nuo sekančių kuopų:

- 17 kp., Montello, Mass. K. Jurgeliunas, J. Stukas, A. Kirėlis;
41 kp., Lawrence, Mass.: P. Baumila ir K. Vidunas;
43 kp., So. Boston, Mass.: J. Kerdiejus, J. Mačiulis, J. Dragašius, J. Kasmauskas, J. Lekys, J. Krukonis, M. Žilinskienė, K. Vileišis;
53 kp., Chelsea, Mass.: J. Kirmeliavičius;
57 kp., Worcester, Mass.: M. Tamošiunas, V. Jankauskas, A. Krapavickas;
102 kp., Haverhill, Mass.: S. Dzingeliavičius, M. Matošius;
127 kp., Lynn, Mass.: K. Praitis, V. Valkevičius;
131 kp., Norwood, Mass.: B. Tumavičius, J. Tumavičienė;
173 kp., Lowell, Mass.: L. Petkevičius;
175 kp., Arlington, Mass.: A. Lukas;
188 kp., Boston, Mass.: J. A. Šiurila;
191 kp., Cambridge, Mass.: K. Sidabras;
318 kp., Worcester, Mass.: J. Dvareckas, K. Šimkonis, P. Juozūnas, J. S. Kerniškis, J. Rautkis, K. Budinavičius, V. Bernotavičius, R. Glaveckas;
358 kp., Shrewsbury, Mass.: A. Žulkus;
359 kp., Dorchester, Mass.: V. Anesta;

pasilinkminimui, bet podraug, kas svarbiausiai, mūsų įvairių kolonijų jaunimas susitinka bendrose sueigose, susipažįsta ir įgautas pažintis palaiiko ir tuo duoda progą mūsų jaunuliams tvirti grynai lietuviškas šeimynas. Nebeto, kad mes neatjaustume mūsų piknikuose trukumų: stoka įvairesnių žaislų suinteresuoti publika ir taipgi neapsižiurėjimas, kurs duoda progą sveiktimausiems semi-profesionalams atletams išsiskverbti ir lietuvių jaunimo lėšomis pasinaudoti, nusinešant žymią dovanų dalį, bet gyvendami mes mokinamės ir ateity mokėsime trukumus užpildyti ir klaidas atitaisyti.

Išdėminkas išduos atskaitą, iš kurios matysite, kad nežūrint, jog mes išaukojom lėšas, les sumas paramai mūsų jaunuolių kuopų ir mokyklėlių ir sušelpimui mūsų bedarbių, pagelbstint jiems paskolomis savo mokesčius apsimokėti, nes Centras nelabai rangiai prie to rengės — mūsų apskričio finansinė padėtis yra džiugi-nančiai stipri, nes išde turime net \$609.42.

Nežiūrint į visus sunkumus, mūsų apskrities per šiuos metus padidėjo sekančiomis naujomis kuopomis: suaugusių — Chelsea, Boston, Cambridge ir Arlington; jaunuolių — Norwood ir Montello. Pridėjus šias dvi pastarąsias jaunuolių kuopas prie pirmiau susitvėrusios Jamaica Plain kuopos, mūsų apskritis turi 3 stiprias jaunuolių kuopas, kurios yra žydiniu netik mūsų apskrities, bet visame Susivienijime, nes kur rasi kitą tokį orkestrą, kaip Jamaica Plain kuopos, arba tokius muzikantus, kaip Montellos kuopos, arba tokius atletus, kaip Norwoodo kuopos? Ateinančiame žiemos sezone butinai turime suorganizuoti panašias kuopas Worcester, Lawrence ir South Boston, o kadangi kaip matėm iš laikraščių vienas iš žymiausių Susivienijime veikėjų ir organizatorių, jaunuolis p. Juozas J. Bačiunas iš Tabor Farm, Mich., yra pasižadėjęs savo liuoslaikį nuo spalių 1-mos iki balandžio 1-mos pašvesti jaunuolių į Susivienijimą organizavimui, tai neabejoju, kad mūsų apskritis ir jo ribose esančios kuopos noriai pasinaudos šio tėvyninio pasiaukavimu ir organizatyvškais gabumais ir neleis vienintėliai kitiems apskričiams jo gerumui ir gabumui savo eiles stiprinti.

Kalbant apie nuveiktus darbus, nepakanka vien generalinių frazių ir džiugavimo, nes tai dažnai yra padaras derlios vaidentuvės, neparamtas faktais ir todėl reikia pažvelgti į skaitlines ir pasekmes mūsų darbų ir sulyginti tai su kitų apskričių darbų daviniais. Palyginamas skaitlines vienok nelengva duoti, nes ne visos kuopos yra susispietusios į apskričius, o kaip pav. Illinois valstijoj yra trys apskričiai ir Pensylvanijoj trys, tik vien Connecticut apskritis yra maždaug panašoj padėty kaip mūsų. Todel palyginimui turime imti valstijas kaip jos yra ir, tėmydami skaitlines, turime atminti, kad Illinois yra bent 3 syk tiek kuopų ir 5 syk tiek lietuvių kaip Mass., o Pensylvanijoj yra bent 4 syk tiek kuopų ir 5 syk tiek lietuvių kaip pas mus.

Žvilgtėrėkim tad į mūsų darbų ir pastangų vaisius (duodu tik 8 daugiausiai lietuvių ir SLA. kuopų turinčių valstijų skaitlines):

Palyginimas Mass. su Kitomis Valstijomis 1931 metuose. Nauji SLA. Nariai.

Bertainis I. Mass. 33, Pa. 93, Ill. 63, Conn. 42, N. Y. 41, Mich. 17, N. J. 4, Ohio 24.

Bertainis II. Mass. 58, Pa. 71, Ill. 40, Conn. 29, N. Y. 50, Mich. 27, N. J. 4, Ohio 20.

Bertainis III. Mass. 18, Pa. 43, Ill. 28, Conn. 12, N. Y. 21, Mich. 15, N. J. 2, Ohio 12.

Bertainis IV. Mass. 29, Pa. 25, Ill. 29, Conn. 9, N. Y. 10, Mich. 5, N. J. 5, Ohio 11.

Bertainis V. Mass. 138, Pa. 232, Ill. 160, Conn. 92, N. Y. 122, Mich. 64, N. J. 15, Ohio 67.

Valikai: Bertainis I. Mass. 6, Pa. 21, Ill. 10, Conn. 56, N. Y. 13, Mich. 5, Ohio 4.

Bertainis II. Mass. 8, Pa. 13, Ill. 8, Conn. 14, N. Y. 4, Mich. 9, Ohio 2.

Bertainis III. Pa. 7, Ill. 7, Conn. 6, N. Y. 3, Mich. 1.

Bertainis IV. Mass. 3, Pa. 7, Ill. 4, Conn. 2, N. Y. 2, Mich. 1, Ohio 3.

Metų laiku Mass. 17, Pa. 48, Ill. 29, Conn. 78, N. Y. 22, Mich. 16, Ohio 9.

Kaip matysite suaugusiais naujais nariais 1931 m. mus pralenkė tik Pa. ir nežymiai Ill. Mes gavom daugiau kaip N. Y. ir N. J. sudėjus į krūvą, du syk daugiau kaip Mich. arba Ohio, ir pusanthro syk daugiau kaip Conn. Jaunuolių organizavime tais metais mes negalime pasigirti, nes mus sumušė visos kitos valstijos, apamt Mich., Ohio ir N. J., kur, stebėtina, per visus metus nė vienas jaunuolis neprirašytas.

Už šiuos 1932 m. mes turime skaitlines (organe „Tėvynė“) paskelbtas) tikslai už pirmą pusmetį:

Palyginimas Mass. su Kitomis Valstijomis. 1-mas Pusmetis 1932 m. Suaugę:

Bertainis I. Mass. 76, Pa. 15, Ill. 34, Conn. 15, N. Y. 12, Mich. 5, N. J. 3, Ohio 7.

Bertainis II. Mass. 76, Pa. 31, Ill. 25, Conn. 7, N. Y. 32, Mich. 4, N. J. 4, Ohio 2.

I pusmetis Mass. 152, Pa. 46, Ill. 59, Conn. 22, N. Y. 44, Mich. 9, N. J. 7, Ohio 9.

Valikai: Bertainis I. Mass. 28, Pa. 3, Ill. 5, Conn. 3, N. Y. 3, Mich. 3, N. J. 1, Ohio 3.

Bertainis II. Mass. 17, Ill. 9, Conn. 2, N. Y. 12, Ohio 1.

I pusmetis Mass. 45, Pa. 3, Ill. 14, Conn. 5, N. Y. 15, Mich. 3, N. J. 1, Ohio 4.

Kad dar aiškiau pamatyti, aš čion paduosiu skaitlines iš viso Susivienijimo:

Palyginimas Skaitlinės SLA. Naujų Narių. I-mas Pusmetis, 1932 m.

Bertainis I. Visam Susivienijime suaugusių 180, vaikų 49; Mass. apskrities suaugusių 76, vaikų 28.

Bertainis II. Visam Susivienijime suaugusių 188, vaikų 44; Mass. apskrities suaugusių 76, vaikų 17.

Pusmetis I. Visam Susivienijime suaugusių 368, vaikų 93; Mass. apskrities suaugusių 152, vaikų 45.

Ar bereikia aiškesnių faktų: vienoj Mass. valstijoj su mažiau kaip 12 dalis Susivienijimo visų kuopų, mes per tą pusmetį prirašėm beveik pusę visų suaugusių ir beveik pusę į Susivienijimą prisirašusių visų jaunuolių. Tai yra pasekmės mūsų piknikų, koncertų, parengimų ir prakalbų. Mes esam laimėtojai ir iš materialio ir iš kultūrinio atžvilgio.

Čion reik taipgi pabrėžti, nes mūsų organizacijos atmosfera yra tvanki partivyškos neapykantos agitacija ir siunčiamas iš pusės neatsakomiu gyvųjų mūsų gyvenimo satelitu-

S. L. A. KALENDORIUS KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

WAREHOUSE POINT, CONN.

— SLA. 334 kuopa rengia pirmą šio rudenio balių šeštadieny, lapkričio 5 d., Mechanic's Hall, Warehouse Point. Prasideš 7:30 val. vakare ir trauksis iki vėlomos. Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šį linksmą balių, visi busite patenkinti. Taipgi pranešam SLA. 334 kuopos nariams, kad visi atsilankytų. Visus kviečia — Rengėjai.

CLIFFSIDE, N. J. — SLA. 70 kuopa rengia linksmą balių sekmadieny, lapkričio 6 d. L. M. P. Klube. Bus prakalbų ir muzikos programos. Geras orkestras gros visokius šokus. Bus užkandžių ir visokių gėrimų. Visus vietos ir apylinkės lietuvius nuosirdžiai kviečiame atsilankyti. — Rengėjai.

NEW BRITAIN, CONN. — SLA. Jaunuolių ketvirtas apskritis rengia didelį metinį balių, kuris įvyks šeštadienio vakare, lapkričio 12 d., Lietuvių Svetainėje, 354 Park St. Visi malonėkite atsilankyti.

BUFFALO, N. Y. — SLA. 304 kuopa rengia linksmą balių seštadieny, lapkričio 19 d., Croation Hall, 226 Condon ir Vulcon Sts., pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga tik 25c. asmeniui. Bus geras orkestras ir gros visokius šokus, taipgi bus skanių užkandžių ir minkštų gėrimų. Nuosirdžiai kviečiame visus atsilankyti, busite pilnai patenkinti. — Komitetas.

WORCESTER, MASS. — SLA. 318 kuopa rengia linksmą balių seštadieny, lapkričio 19 d., Lietuvių Ukėjų Klubo salėje, 12 Vernon St. Pradžia 8 val. vakare. Gros pagarsėjusis J. Dirvelio orkestras visokius šokus. Įžanga vyrams 35c., moterims 25c. Kviečiame visus atsilankyti ir smagiai pasisotkti, pasilinksminant SLA. 318 kuopos surengtame pokily. — Komitetas.

PORTCHESTER, N. Y. — SLA. 367 kuopa rengia linksmą balių šeštadieny, lapkričio 19 d., Sokol Hall, Mill St., East Portchester, Conn. Prasideš 7:30 val. vakare. Nuosirdžiai kviečiame vietinius ir apylinkės kolonijų lietuvius atsilankyti. — Rengėjai.

perėjimų, kad apskričio valdybai ir kuopoms visai nepakenkė faktas, kad darbe įsikinkė buvo šalip socialisto, sandarrietis, tautininkas ir katalikas. Buvo rasta bendra dirva ir bendras tikslas ir pasekmingai demonstruota tikrojo fraternalizmo dvasia ir darbų rezultatai.

Prie progos randu reikalingu atkreipti kuopų atydą į mūsų SLA. taip vadinamą „naujają konstituciją“. Kuopos šią žiemą turėtų ją studijuoti, apsparstyti ir savo patarimus Istatų Komisijai priduoti, ir man, tos Komisijos nariu esant, atatinama atyda į tai bus kreipta. Atminti reikiu, kad ta konstitucija, kurios dar neturime, mums jau suvirš \$3,000.00 kainuoja, kurią sumą gerasirdžiam Susivienijimui išmokėjus, ir eiliniai nariai turėtų nors kiek naudoti turėti arba bent jos toje konstitucijoj įseikti. Todel rupindamies savo vietiniais reikalais, nežmirškime ir bendrų organizacijos problemų.

F. J. Bagočius, SLA. 2-ro apskr. pirm. Pirmininko raportas priimtas.

b) Vice pirm. P. Juozuno raportas žodžiu priimtas.

c) Raportas sek. K. J. Paulausko raštiškai išduotas:

SLA. 2-ro Apskričio Sekretoriaus Raportas.

Gerbiami Delegatai:— Savo metiniame raporte nieko svarbaus pasakyti neturiu. Tik tiek turu pasakyti, kad kas įvykdimui buvo nutarta pereituose: metiniam ir pusmetiniam suvažiavimuose, viskas gyveniman įvykdimata. Pereitos žiemos sezonas buvo pašvestas organizatyvui

darbu. Gelbėjim visoms kuopoms, kurios tik reikalavo apskričio paramos. Agitatyvės prakalbos su gražiu muzikaliu programu buvo surengtos: Chelsea, Norwood, Montello, Haverhill, Lowell, Lynn, At-hor ir du kartu Lawrence. Tie parengimai žymiai sutvirtino tų kolonijų kuopas.

Vasaros sulaukus, rupinomes abiejų piknikų surengimu. Apie jų pasekmes praneš komisijos.

Kadangi apskritys kas metas pasibrėžia didelius darbus ir juos atlieka, tai savaimi aišku, kad apskričio valdybai pri-seina daug pasidarbuoti. Ypač tas sunkiai gula ant sekretoriaus pečių, nes surengimas organizatyvių prakalbų, gavimas programo pildytojų, aprūpinimas jų nuvažiavimo, — sugaišina daug laiko ir labai nuvargina. Atsižvelgiant į tai, siūlau šiam suvažiavimui apkalbėti ir sekantiems metas išrinkti sekretoriui skirti atitinkamą atlyginimą.

Pereitų metų darbuotėj prisėjo parašyti 162 laišku, kas parodo, kad susirašinėjimas su kuopoms įvairiuose apskričio reikaluose buvo gyvas. Rodos dirbau su atsidavimu ir kiek geriau galėdamas. Jei padariau kokias klaidas, už jas atleiskite arba tinkamai išbarkite.

Baigdamas, negaliu praleisti nepastebėjus, jog buvo sekminga dirbti su visa apskričio valdyba, kuri kiekviename darbu reikale buvo pasivėnusi ir energinga. Ypatinai daug iniciatyvos ir energijos paaukavo pirm. adv. F. J. Bagočius, už ką jam priklauso didelis kreditas.

K. J. Paulauskas,
apskr. sekretorius.
Sekretoriaus raportas priimtas.

d) Iždininkas J. Dvareckas raportavo išdo stovį. Padarius ketą paklausimų, raportas priimtas.

e) Iždo globėjas L. Paulauskas išdavė raportą žodžiu, pareiškdamas, kad su iždininko raportu sutinkas.

f) Organizatoriai A. Kriaučialis ir J. Tumavičienė raportavo, kad vasaros sezono nieko organizatyvio nebuvo galima nuveikti ir nenuveikta. Jų raportas priimtas.

g) Raportas pikniko rengimo komisijos: A. Judeikis, pikniko gaudininkas, raportuoja, kad pikniko apylinkė yra atspausdinta ir kuopoms išsiantinteta, su kuria jis sutinkas, kas parodo, kad pikniko liepos 31 d. viso įplaukų buvo \$1,010.80, išmokėta \$652.14, lieka \$358.76. Bet iš to sumos dar neatmokėta pikniko darbininkams kelio lešos. Pikniko eigos ir tvarkos reikale jis padaro kai kuriuos užre-timus apskričio iždininkui J. Dvareckui ir sekr. K. J. Paulauskui. Pastarieji atremia pikniko gaudininko užmetimus ir tas sukėlė karštus ginčus.

Gaspadoriaus pagalbininkai: J. Lekys ir A. Kriaučialis pateisino iždininką pastebėdami, kad iždininkas elgėsi gaspadoriaus žinioje ir jam reikalaujant, padaryti kai kuriuos neaiškius išmokėjimus. Ilgokai padiskusavus, raportas priimtas.

Tuo pirmoji sesija baigėsi 1:30 val. po pietų. Nutarta eiti pietums, kuriuos toj pačioj salėje surengė vietinė SLA. 43 kp. Nutarta susirinkti ant-rai sesijai skubiai.

SESIJA II.

Antrą sesiją atidarė pirm. F. J. Bagočius 3 val. po pietų. 1. Antrojo pikniko rugsėjo 28 d. Lawrence, Mass. klausimas. Raportuoja apskričio sekretorius K. J. Paulauskas, pareiškdamas, kad piknikas bu-

vo rengiamas rupestingai ir tvarkingai. Kadangi buvo pasitikima turėti skaitlingą publiką, tai buvo rengiama ant didesnės skalės, kas sudarė nemažas išlaidas. Bet kada publika buvo neskaitytinga, tai įėjimų pasidarė tik \$279.13, išlaidų \$274.65, liko \$4.48, kurie pasiliko SLA. 41 kp. žinioje. Raportas priimtas.

2. Nutarta SLA. 365 jaunuolių kuopos orkestrui užmoke-ti \$10.00 kaip kelio lešas į buvusį apskričio pikniką.

3. Nutarta adv. K. J. Kalinauskui gražinti \$17.85, kaip lešas už dovanas sportininkams piknike.

4. 20 balsų prieš 12 balsų nutarta rengti kontestas naujų narių gavimui. Kontesto planas išdirbti palikta apskr. valdybai. Kontestantams dovanoms iš apskričio išdo skirta \$25.00.

5. Nutarta ir apskr. valdybai palikta rengti maršrutą sutvirtinimui kuopų.

6. Pakeltas klausimas, kad apskritys rengtų radio valandas. Apkalbėjus, tuo reikalu pasiteirauti ir jei galima rengti išrinkta komisija: A. Vaigauskas, J. Lekys ir J. Tumavičienė.

7. Nutarta iš apskričio išdo skirti \$25.00 dovanoms, kurie prisidėjo apskričio parengimuose programus pildyti.

8. Pakeltas klausimas, kad būtų mokama atlyginimas apskričio valdybos nariams. Apkalbėjus, nutarta apmokėti tik sekretoriui \$25.00 metams.

9. Del sekmingesnio kuopoms veikimo nutarta, kad kiekviena kuopa, nutarus ką nors rengti numatytoje dienoje, tuoj praneštų apskr. sekretoriui, kad tokiu būdu sureguliuoti kuopų veikimą ir iš-vengti kaimynių kuopų parengimus tuje pačioje dienoje.

10. 318 kp. iš Worcester ir 127 kp. iš Lynn kreipiasi su prašymu iš apskr. išdo aukoti tų kuopų lietuviškų mokyklėlių palaikymui. Apkalbėjus, nutarta 318 kp. aukoti \$25.00, 127 kp. \$15.00.

11. Nutarta ateinančių metų vasarą rengti apskričio metinį pikniką. Vietos paėmimas ir dienos nuskyrimas palikta apskričio valdybai.

12. Nutarta M. Paltanavičiui aukoti iš apskr. išdo \$10.

13. Nutarta iš apskričio išdo skirti \$100.00 SLA. nariams bedarbiams paskoloms duokles į Centrą užsimokėti. Paskolos davėjams padaryti pastabą, kad jie prirašinėtu naujus narius.

14. Pakeltas klausimas, kad SLA. 2-ro apskričio valdybos nariai būtų Suv. Valst. piliečiai. Apkalbėjus, balsuojant po 16 balsų palaiko abi pusi. Pirm. F. J. Bagočius savo balsu daro nuosprendį, kad valdyboje gali būti ir nepiliečiai.

15. Įnešimas, kad apskr. valdyba skolinėtų apskričio pinigų kuopoms. Apkalbėjus at-mestas.

16. Apskričio valdybos rinkimas. Nutarta viešai nominuoti, slapta balsuoti. Rinkti vieną iš trijų kandidatų. Balsų skaitymo komisijon pas-kirti A. Vaigauskas, S. Moccus ir J. Kasmauskas.

a) Pirmininku aklamacijos būdu išrinktas adv. F. J. Bagočius.

b) į vice pirm. nominuoti: K. Sidabras, J. Lekys, V. Anestą. Balsuojant Sidabras gavo 14 balsų, Lekys 20 balsų, Anestą 11 balsų. Vice pirm. lieka J. Lekys.

c) Į sekretorius nominuoti K. J. Paulauskas, V. Bernotavičius ir A. Kireilis. Balsuo-jant Paulauskas gavo 26 bal-sus, Bernotavičius 12 balsų, Kireilis 5 balsus. K. J. Pau-lauskas lieka apskričio sekre-torium.

d) Į iždininkus nominuoti J. Dvareckas, L. Paulauskas,

P. Baumila. Balsuojant Dvareckas gavo 23 balsus, Paulauskas 14 balsų, Baumila 8 balsus. Iždininku lieka J. Dvareckas.

e) Iždo globėjais nominuoti: L. Paulauskas, A. Krapavickas, B. Tumavičius, M. Tamošius, K. Šimkonis, V. Bernotavičius. Paulauskas gavo 31 balsą, A. Krapavickas 4 balsus, Tumavičius 22 balsus, Tamošius 3 balsus, Šimkonis 6 balsus, Bernotavičius 12 balsų. L. Paulauskas ir B. Tumavičius lieka išdo globėjais.

f) Organizatoriais išrinkti J. Tumavičienė ir K. Šimkonis.

g) Į pikniko komisiją nominuoti: V. Anestą, K. Jurgelūnas, K. Šimkonis, J. Kirmelėvičius, K. Budinavičius, J. Stukas. Anestą gavo 21 balsą, Jurgelūnas 26 balsus, Šimkonis 16 balsų, Kirmelėvičius 15 balsų, Budinavičius 18 balsų, Stukas 15 balsų. Pikniko komisija lieka K. Jurgelūnas, V. Anestą, K. Budinavičius.

Sekantis apskričio suvažiavimas nutarta laikyti Lawrence, Mass.

Tuo suvažiavimas baigėsi 8 valandą vakare.

Suvažiavimo vedėjas
F. J. Bagočius, pirm.,
K. J. Paulauskas, sekr.

IS S.L.A. KUOPU DARBUOTES

HARTFORD, CONN.

Iš SLA. 124 Kp. Nutarimu. Išrinkta Komisija Ruošti Aviacijos Dieną Hartforde.

Ivykusiame spalį 9 d. S. L. A. 124 kuopos susirinkime veikiančioji komisija pranešė, kad jau paimta Parapijos Mokyklos salė Naujų Metų sutikimui. Bus surengta vakarinė ir šokiai; kaina vienam asmeniui 75 centai. Tikimasi, kad visi 124 kp. nariai pasitau-darbuos ir kuodaugiausia iš-platins tikietų. Pereitais metais Naujų Metų parengimas labai gražiai nusisekė ir gra-žaus peho atnešė, tai tikimasi, kad ir šiais metais Naujų Metų parengimas nusiseks. Surengimui daugiausia darbuojasi pp. A. Valkevičienė, V. Misiunienė, B. Knukštienė, S. Pikturna ir P. Slivka.

Šiame susirinkime buvo skaitytas laiškas ir atsišauki-mai lietuvių aviatorių — Da-rius ir Girėno. Išrinkta komi-sija surengti Aviacijos Dieną, bet šiemet jau nebegalima, bus suspėti, mat pageidaujama, kad būtų galima surengti visos Conn. valstijos lietuvių aviacijos diena; tam tikslui komisijos nariai kreipsis į vi-sas SLA. kuopas ir visus lie-tuvius rengtis tai iškilmei.

But dar galima būtų su-rengti šios vasaros pabaigoje ir kuopos susirinkime liepos ar rugp. mėn. J. Sekys buvo įnešęs, bet negavęs patarėjų įnešimą atsiėmė. Taip pat jis buvo įnešęs ir vietos Vilniaus V. S-gos skyriaus susirinkimas, bet ir ten nebuvo stengiamasi aviacijos dienos ruošti. Dabar jau SLA. kp. išrinktoji komi-sija, beabejo rankų nenuleis ir pavasarį Aviacijos Dieną į-kunys.

Sekantysis 124 kp. mėnesi-nis susirinkimas įvyksta lap-kričio 13 d., 2 val. po pietų, YMCA. name. Visi nariai atei-kite, išgirsite naujų dalykų.

Koresp.

CLIFFSIDE, N. J.

Pasirūpinkime Savais Reikalais.

Vasara jau praėjo, visi pik-nikai ir išvažiavimai užsiba-gė. Dabar kaip tik patogus lai-kas pasirūpinti savais reika-lais, ypatingai SLA. 70 kuopos auklėjimu ir padidinimu na-riais. Visų pirma turime kiek-vienas SLA. 70 kuopos narys

skaityti savo pareigą prirašyti kiek daugiausiai galima naujų narių prie kuopos. To-del nenuleiskime rankų ir ne-sakykite, kad blogi laikai ir kur čia žmogus tų naujų na-rių gausi. Man žinoma, kad ir pirmiau laikai nebuvo labai daug geresni, o vienok kai nuo širdžiai visuomeniniu veikimu rupinomės, tai viskas mums gerai sekėsi.

Teisybė, laikai blogi, kaip visur, taip ir pas mus tas at-jaučiama, bet gi iš mūsų bro-lių lietuvių dar nėra taip nu-kentėjusių del blogų laikų, kad neišgalėtų prieš naudingų organizacijų prirašyti. Todel vieton išsisukinėti ir sakyti, kad negalima nieko padaryti, stengkimės pakalbinti savo pažįstamus, ypač draugus, pri-sirašyti prie SLA. Pamatysim kaip atrasime gerų lietuvių ir lietuvių, kurie prisirašys prieš mūsų garbingos organiza-cijos ir padarys naudą sau ir savo šeimynoms. Tad į darbą visi SLA. 70 kuopos nariai ir narės!

Dabar pranešu Cliffside ir visos apylinkės lietuviams linksmą žinią, kad SLA. 70 kuopa rengia puikų balių sek-madienį, lapkričio 6 d., L. P. N. Klubi. Baliaus bus šaunus delto, kad rengėjai ruošinasi suruošti gražų prakalbų ir mu-zikos programą ir taip pat tik-rina, kad jau pasižadėjo at-vykti į mūsų balių daug sve-čių iš Newarko, Patersono, New Yorko ir Brooklyn. Be to, rengėjai sako, kad turės puikią muziką — Grabauskų orkestras — grovis visokiausios šokios. Įžanga tik 25c. asme-niui. O apie gėrimus ir užkan-džius nereikia nė kalbėti, sa-ko turės visokių gėrimų ir im-portuotų grybų su kiaušiniiais.

O mūsų narės, kaip: Valiko-nienė, Šagamogienė, Karsokie-nė ir kitos moka sutaisyti puikius valgius tokiuose parengi-muose. Taigi visi viešos ir apy-linkės SLA. nariai ir visi lie-tuviai atsilankykite į šį balių — visi busite pilnai patenkinti ir džiaugsitės atsilankę. Aš tai tikrai busiu! — J. A. K.

LAWRENCE, MASS.

Pranešimas SLA. 41 Kp. Nariams.

SLA. 41 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 6 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Klubu salėje, 41 Barkley St. Taigi visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes tu-rime daug reikalų aptarimui, taipgi bus išduotas delegatų raportas iš SLA. 2-ro apskri-čio suvažiavimo, kuris įvyko spalį 16 d., So. Bostone, Mass. Taigi yra daug narių, kurių mėnesinės duoklės už-vilktos — neužmokėtos, tai vi-si tokie malonės būtinai atsilankyti į šį susirinkimą ir už-simokėti užvilktas duokles, kad, neliktuomet suspenduotais ir vėliaus išbrauktais iš S. L. A., kad atsitikime ligos ar ko-kios nelaimės neturėtumet kliučių gauti pašėlpą ir pomir-tinę.

Pas mus vis dar yra apsilėi-dimas ir nepasirūpinimas sa-vais reikalais, bet atsitikime kokios nelaimės, tai kaltina-mas sekretorius arba pati or-ganizacija, jei negalima gau-ti pašėlpas del neužsimokėji-mo duoklių. Taigi nereikia už-simirti bent duokles laiku į organizaciją užsimokėti, nes buna daug nelaimingų atsitikimų dirbtuvėse, kur sužei-džiami darbininkai. Todel rei-ka visuo met būti prisirengu-siam nelaimė sutikti, tai ir ne-laimė tokio žmogaus lenkiasi.

Taigi dar sykį kviečiu vi-sus atsilankyti į sekančį susi-rinkimą augščiau minėtu lai-ku, nes šis susirinkimas bus įdomus ir dabar užstojuos žie-minio sezono veikimo laiko-tarpiai, tai gal galėsime ir

mes ką nors surengti ir pa-reikšti gyvesnį veikimą. Tas labai svarbu, nes kuomet kuopa yra veikli, visokius paren-gimus ruošia, tai lengviau ga-lima gauti ir naujų narių prie kuopos. Taip pat prašau visų narių pakalbinti savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie SLA. 41 kuopos ir juos atsi-veskite į sekančią kuopos susi-rinkimą. Tokiu būdu padary-site gero visiems tiems, kurie dar prie SLA. nepriguli ir pri-rašyti jus draugai ir pažįsta-mi bus jums dėkingi, kad juos prikalbinote prisirašyti prie tokios naudingos organizaci-jos, kaip mūsų Susivienijimas. Visų narių pareiga rūpintis kuopos ir visos organizacijos reikalais ir tą savo pareigą galima atlikti tik lankantis į kuopos susirinkimus.

P. Baumila — sekr.

ALBANY, N. Y.

Rengiamas Judomų Paveiklų, Prakalbų ir Šokių Vakaras.

Albany lietuviai bendromis trijų draugijų įėjomis, kaip tai: SLA. 235 kp., Šv. Jurgio Dr-tė ir Albany Liet. Pil. Klubi-bas rengia puikų parengimą įvairiu programą sekmadienį, lapkričio 6 d., 1932 m., St. N. Klubi. Baliaus bus šaunus delto, kad rengėjai ruošinasi suruošti gražų prakalbų ir mu-zikos programą ir taip pat tik-rina, kad jau pasižadėjo at-vykti į mūsų balių daug sve-čių iš Newarko, Patersono, New Yorko ir Brooklyn. Be to, rengėjai sako, kad turės puikią muziką — Grabauskų orkestras — grovis visokiausios šokios. Įžanga tik 25c. asme-niui. O apie gėrimus ir užkan-džius nereikia nė kalbėti, sa-ko turės visokių gėrimų ir im-portuotų grybų su kiaušiniiais.

O mūsų narės, kaip: Valiko-nienė, Šagamogienė, Karsokie-nė ir kitos moka sutaisyti puikius valgius tokiuose parengi-muose. Taigi visi viešos ir apy-linkės SLA. nariai ir visi lie-tuviai atsilankykite į šį balių — visi busite pilnai patenkinti ir džiaugsitės atsilankę. Aš tai tikrai busiu! — J. A. K.

Judomus paveikslus persta-py p. J. Januškevičius, Jr., S. L. A. Iždo Globėjas. Bus svar-bu pamatyti kaip Albany Prie-plaukos atidaryme albaniečiai lietuviai pasirengę tautiškai su lietuviška vėliava priešaky dalyvavo istoriškojo parodoje. Paskiau rody pavėikslus iš Lietuvos. Tai kiekvienam lietuviui svarbu pamatyti kaip dabar atrodo Lietuva ir Vil-niaus kraštas.

Judomius paveikslams pa-sibaigus, įvyks prakalbos, kal-bės adv. A. Stokna iš Amster-dam, N. Y., adv. A. Lukas iš Sch-dy, N. Y., ir bus pora vie-tinių kalbėtojų. Programai pa-sibaigus bus šokiai, griežiant geram orkestrui lietuviškus ir amerikoniškus šokius.

Todel kiekvienas gerai su-prantat, jog toki svarbus ir į-domus parengimai labai retai pasitaiko mūsų kolonijoje. Tai nuoširdžiai kviečiame visus kaip vietinius, taip ir apylin-kės lietuvius kuoskaitylingiau-sia atsilankyti į šį parengi-mą, o užtikrinam, kad visi bu-site užganėdinti.

Vienas Rengėjų.

LOWELL, MASS.

Žalingas Darbas.

Kaip visas vietos lietuvių gyvenimas apmiręs ir jokio žymesnio veikimo nepareiškiama, taip ir vietinės SLA. kuopos veikimas apmiręs. Kuomet keli metai atgal lietuvių kiubo vardu įsteigėm vasar-namį, tai veikimas šiek tiek buvo pasireiškęs. Bet tuo lai-ku lyg tyčia atsikėlė į mūsų koloniją kun. Strakauskas ir pradėjo drumst lietuvių visuomeninį gyvenimą, tai dabar lietuviai išsisklaidė ir jokio veikimo pareikšti negali. Ne-kartą teko ir vietiniai SLA. kuopai nuo kun. Strakausko.

Bet dabar ir pats kun. Stra-kauskas jau pamatė, kad to-kiu savo neapykantos kursty-mu padarė žalos netikėtitiems, bet ir sau, nes parapijonai mažėja. Todel įsakė parapijo-nams skaitlingai susirinkti spalį 23 d., nes esą lietuviai jau ištautėję ir todėl reikia kas nors daryti, kad sulauk-tus lietuvių nuo ištautėjimo.

Bet kas už tai daugiausiai kaltas, jei ne tamsta kun. Strakauske? Bereikalingai da-ku bandai savo darbų vaisius primesti kitiems. Todel kitų nekaltindamas tamsta Stra-kauske imkis tikro lietuviško

darbo ir pradėk rauti laukan-tuos kukalius iš lietuviško dir-vono, kurių tiek daug čia be-gyvendamas prisėję. Juk tam sta griauji tokias organizaci-jas ir draugijas, kurios por 46 metus dirba tik lietuviybės pa-laikymui Amerikos lietuvių gy-venime. Jų kiekvienas narys duokles moka savo tautos la-bui, o tamsta tokias draugijas plusti ir bandai sugriauti. Jei tamstai kun. Strakauske tik-rai rupi lietuviybės palaiky-mas, tai meski tą piktą papro-tį ir pats stok į lietuvių tauti-nės organizacijas, tai tuomet tikru darbu parodysi, kad tamstai rupi lietuviybė ir lie-tuvių reikalai.

Lowelietis.

KENOSHA, WIS.

SLA. Nariams Surprize Partė.

Spalį 16 d. ponams Teofil. Jelenauskams (Jelen), Route 2, French Dr., buvo surengta nelaukiami pietūs. Tas įvyko ryšy 15 metų vedybinio gyve-nimo sukaktuvių. Kadangi pp. Jelenauskai yra draugingi ir veikia lietuvių tarpe, tai jie susilaukė ir nelaukiamų sve-čių su vestuvių puota.

Apie 1 val. po pietų 12 au-tomobilų, parėdytų spalvuotais kaspynais, pilni „vesel-ninkų“ su užkandžiais ir muzikantais atvykome į ponų Jelenauskų farmukę. Muzikan-tams grojant maršą, netikėti svečiai suėjo į vidų ir tuojau p-nia Jelenauskienė buvo pa-rėdyta jaunavedės drabužiais ir įteiktas jai gražus gėlių bu-kietas. „Jaunoji“, sužadinta džiugausmo ašaromis, sveikina atsilankiusius svečius.

Laikė pietų buvo trumpų prakalbėlių ir dainų. Ilgesnes prakalbėles pasakė P. Varnis, jų švogeris iš Chicago, Ill., ir vietinis P. F. Rasčius. Visi svečiai linkėjo „Jaunave-džiams“, koilgiausių laim-ingiausių metų. Nuo draugų jiems buvo įteikta dovana gražaus radio ir elektrikinis laikrodis prie radio.

„Jaunavedžiai“ svečiams iš-tinėškė širdingiausių padėkos žodį. Paskiau, prie p. Jono Masiliono muzikos, visi links-minomės ir labai smagiai lai-ką praleidome.

Puotos surengimu daugiausia rupinosi brolienė p-nia A. Jelenauskienė ir p-nia R. Mit-kienė; prisidėjo iš Chicago, Ill.: D. Varniai, J. Karanaus-kai, A. Misevičiai, V. Lukoševičia ir J. Paukštis. Kenosha, Wis.: P. Kareckiai, J. Masilionai, J. Butkus, F. Raščiai, A. Baniai, A. Masilionai, V. Jasiuliai, R. Rudziunai, A. Ju-revičia, P. Čepukienė, V. Len-kevičia, J. Blozavičia, K. Kas-pariai, V. Jasiunai, Al. Moccus, M. Mitkus, J. Drukienė, V. Jelenauskai, V. Miliauskie-nė, L. Jelenauskas, J. Mitka, J. Grusecki ir K. Labanaus-kas.

P. Teofil. Jelenauskas gimęs iš bajorų Lietuvoje, Radviliš-ky. Augęs ir mokslą ejęs Ru-sijoje, mieste Belostok, Gardi-no gub. Atvykęs į Ameriką, Chicago, Ill., 1912 m., į Ke-nosha atvyko 1915 m. Kadangi buvo augęs Rusijoje, tai sun-kiai galėjo lietuviškai kalbėti, bet palinkimą visuomet prie lietuvių ir jų veikimo turėjęs. Kenoshoj susipažino su p-le Marijona Grabalauskyte, ki-lusia iš Lietuvos, Akstatrikių kaimo, Pušaloto parapijos. Vedė 1917 m. Apšvedus, po 6 mėnesių, Tof. Jelenauskas bu-vo pašauktas į Amerikos kariuomenę. Į trumpą laiką, bu-damas kariuomenėj, surado darbą ir del savo mylimos žmonos, kurią nusikvietė ir abudu tarnavo kariuomenėj, kol pasaulinis karas baigėsi. Grįžė į Kenosha, Wis., susiku-rė pastovų gyvenimą, nors jų šeimyniškame gyvenime įvyko daugiau visokių nelaimių i-

bėdų, negu smagumų.

Bet jų meilė šeimynoje ir draugiškumas lietuvių visuomenėje jų neatskyrė. Jie per daug metų priklausė prie S. L. A. 212 kp. ir kitų organizaci-jų, Dailės Ratelio, Stygų or-kestro, kurio yra nariais ir organizatoriais. Pp. Jelenaus-kai daug kartų dalyvavo lietu-viškų teatrų lošime ir atsižy-mėjo kaip geriausi aktoriai.

Šeimyną jie auginą lietuviš-koj dvasioj. Sunus Erie, 12 m., dukrė Margarieta 6 m., kuri budama 3 metų laike koncertų publikai padeklama-vo gražias lietuviškas eilutes.

Ponai Jelenauskai turi savo nuosavybę, gražų namą, 5 akrus žemės ir gražų sodą, tuojau prie miesto rubežiaus (City limits). Vasaros metu daug svečių juos atlanko; ypač šventadieniais tai tikrai susirenka lietuviški šeimyni-ki piknikai, kuriems yra viena smagiausia vieta liusoos laiko praleidimui ir tyru oru pavė-pavimui. O pp. Jelenauskai, tai jau visuomet svečius ma-loniai priima ir visiems sma-gaus laiko praleidimui užsi-ėmimo suranda.

Linkime pp. Jelenauskams išauginti šeimyną ir sugyven-ti laimingiausiai iki auksinio ir deimantinio jubilėjų.

Jos. Mitka.

Kuopu Susirinkimai

Los Angeles, Cal. SLA. 75 kuopos du mėnesinis susirinkimas įvyks 9 d. lapkričio, 7 val. vakare, 224 So. Spring St. Malonėkite visi nariai pibūti, nes bus rinkimas kuopos valdybos sekantiems metams. Taigi užsimokėkite mokestis, kad neliktuomet suspenduotai. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 75 kuopos.

K. Lubin — sekr.

Sweet Valley, Pa. SLA. 291 kuopos susirinkimas įvyks 13 d. lapkričio, pas J. Lizdą, paprastu laiku. Malonėkite visi nariai ir narės pibūti, nes yra svarbių reikalų ap-svarstymai. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 291 kuopos.

Ona Pajaujienė.

Greenfield, Mass. SLA. 297 kp. susirinkimas įvyks lapkričio 13 d., 2 val. po pietų, K. of C. svetainėje, 70 Federal St. Visi nariai malonė-kite atsilankyti ir užsimokėti už-vilktas mokestis. Taigi atsiveskite savo draugus prirašyti prie S. L. A. 297 kuopos.

M. Tamulienė — sekr.

New Britain, Conn. SLA. 34 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 10 d., 8 val. vakare, Lietu-vių svetainėje, 354 Park St. Kvie-čiami visi nariai atsilankyti ir už-simokėti mėnesines mokestis.

P. P. Pilipauskas — sekr.

Chicago, Ill. SLA. 129 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 6 d. lapkričio, T. M. Černauso svetainėje. Draugai ir draugės malonė-kite dalyvauti, nes yra svarbių dalykų apsvartymai. Taigi kurie per-sikėlė į naują vietą gyventi, malonėkite permairinti antraštas.

Kviečia Kp. Valdyba.

Pittsburgh, Pa. SLA. 353 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 13 d. lapkričio, 2 val. po pietų, L. A. P. A. svetainėje, 23 Locust St., Me-Kees Rocks, Pa. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes bus valdybos rinkimas 1933 metams. Taigi už-simokėkite mėnesines mokestis. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 353 kuopos.

D. Sanda — sekr.

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 6 d. lapkričio, K. of C. svetainėje, W. Mahanoy Ave. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokė-ti mėnesines mokestis. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 211 kuopos.

A. Ramanaus

Ekonominis Krizis

Rašo V. M. Čekanauskas.

Bankrotas Arti ir Dideliems Truštams.

(Tąsa iš pereito num.)
 Republikonų administracija p. Coolidge viešpataujant buvo akla ir neatsargi, ji leido Wall St. bankieriams eksploatuoti visuomenę, spekuliacija išnaudoti visus krašto pasiturinčius žmones. Coolidge nedarė žygių aprubežiuoti neribotus kreditus, infliacijai ir spekuliacijai pastoti kelią, leido spekuliacijos promoteriams ve žimū žmonių kapitalo perteklių gabenti į Wall Streeto bankierių vultus, Netenka abejoti, kad p. Coolidge ir jo du atsakomingi ministrai: p. Hooveris pramonės-prekybos ministeris ir p. Mellonas finansų ministeris, labai gerai žinojo krašto biznio stovį; netenka abejoti, kad jie žinojo kas bus, kuomet kapitalo perteklius pateks į mažumos rankas. Tačiau šie atsakomingi valdžios žmonės ne tik toleravo infliaciją ir spekuliaciją, bet kritikams visados atsakydavo optimistiškai, kad kol republikonų administracija kraštą valdys, tai ekonominis gerbusis bus. Toki optimistiški prezidento Coolidge ir jo ministrių pareiškimai pridavė svarbos ir paakstino spekuliacijos promoterių ir pačius spekuliantus spekuliuoti.

Pradžioje 1928 metų mūsų ekonomistai ir žymūs bankieriai protestavo ir įspėjo valdžią ir spekuliantus, kad Wall Street promoteriai ruošia katastrofingą mums ateitį. Tačiau šiuos visus protestus ir perspėjimus ignoravo Coolidge administracija. Žymus Chicago bankierius p. Melvin Traylor bankininkų suvažiavime Denver, Colo., pasakė jiems, kad infliacija, neriboti kreditai, spekuliacija yra peilis po koku mūsų pramonei, kad anksčiau ar vėliau sulauksim skandalingos ekonominės padėties. Jo pranasavimai išsipildė, išsipildė ir kitų žmonių pareiškimai.

Neveltui p. Calvin Coolidge 1928 m. pasakė republikonų partijai bosams: „I do not choose to run!“ Coolidge atsakė kandidatui, nepaisant to, kad partijos bosai prašė. Netenka abejoti, kad jis nujautė kas bus už metų laiką, todėl jis paįtraukė pirma, ne gu jo administracijos ekonominės „utopijos“ vaizus pri-noko. G. p. Herbert Hoover ga-lėjo žinoti, kas bus už metų laiką, bet norėdamas būti prezidentu, priešė republikonų kandidatūrą prezidentūrai ir rinkimų kampanijos laikui prisispyręs tvirtino piliečius, kad kol republikonų administracija bus, tai ir gerbusis bus. Prezidentas savo kalboje Polo Alto, Calif., pasakė, kad jis dėsiąs pastangas, idant kiekviena amerikoniška šeimyna gautų progą įsigyti nuosavą namą, garadžių ir du automobiliu, kad turėtų puodelį vištienos. Ar tuos ir kitus savo prizadus p. Hooveris išpildė? Ne, jis jų nešpildė. Žmonės, kurie turėjo namus ir automobilius, tai daugelis jų neteko; ukininkai neteko savo ūkių, nes p. Hooveris atsisėdęs į prezidento kedę palankiai žiūrėjo į Wall Streeto magnatų veikimą.

Prekybos Sistema ir Mūsų „Karas“
 Mūsų prekyba dalinai buvo sudemoralizuota su užsieniu seniau augstais muitais ir netikusia prekybos sistema, nes netikusi p. Coolidge užsienio politikos linija linkui centralinės ir pietinės Amerikos respublikų, neoficiališkas veda-

politiską rugiapitę, nieks tiek komunistų nepagamino mūsų krašte, kaip dabartinis ekonominis krizis. Todel nenustabu, kad pereitą pavasarį bedarbių minios, vadovaujamos komunistų, maršavo ant Washingtono. Tiesa, policija bedarbius išvaikė, bet štai gegužės mėnesį pradėjo į Washingtoną maršuoti pasaulinio karo veteranai bedarbiai. Valdantysis elementas ir kapitalistų valdoma spauda bandė karo veteranus pakrištinti komunistais, bet nepasisekė. Veteranų vadinama „bonų armija“ skaičių virš 10 tukstančių apgulė Washingtoną; veteranų reikalavo darbo ar duonos; jie reikalavo iš p. Hooverio išmokėti jiems užupelnytus karo metu bonusus, kuriuos jie nori iškeisti ant duonos, (vienas prezidentas be kongreso nutarimo negali patenkinti tokio veteranų reikalavimo, Red.) Del veteranų apgulimo sostinės, kilo nerimą Wall Streete, visam aristokratiškam kapitalistų lizde, paplito kalbos apie revoliuciją.

Žymus žurnalistas, suns aristokratiškos šeimos, p. Cornelius Vanderbilt, savo straipsny „American Bourbons“, til pusiam žurnale „Liberty“ 25 d. birž. praneša mums, kad kapitalistai desperacijos apimti visuose kapitalistų ir stambių bankierių kiubuose ir susirinkimuose kalba apie revoliucijos pavojų, kad buk tu-li Wall Streeto magnatai buvo pasirengę susikrauti savo aukš-į laivus ir keliauti į užsienį. Cornelius Vanderbilt, be pasi-gailėjimo kritikuoja savo ko-legas ir laiko juos atsakom-ingais už dabartinę krašte padė-tį, įspėja juos, kad juos lau-gia Francijos bourbonų liki-mas.

Kitas žymus žurnalistas, Archibald Roosevelt, taipgi iš-turtinco, bet blaivios šeimynos, savo straipsny tilpusiam „New Outlook“ Al. E. Smith redaguojamam ir spal. m. nemielaširdingai atakuoja mūsų kapitalistus ir primena, kad jie yra atsakomingi už skanda-lingą padėtį, taipgi primena jiems, kad juos laukia Franci-jos bourbonų likimas (1794 m. revoliucija) ir giliotinas. To-kių raštų ir perspėjimų yra labai daug. Telegrafistų orga-nas „The Railroad Telegrapher“ iš spalio mėn. Nr. 7, tarpe kita ko praneša, kad Wall Street magnatai išsigan-dę revoliucijos pereitą pavasa-rį, kuomet bedarbiai ir karo veteranai pradėjo maršuoti į Washingtoną, buvo pagaminę projektą įvedimui militarishkos diktatūros; buk J. V. Ameri-kos Vaizbos Butų šulai prie-šaky su p. Henry I. Harri-man, tarptautišku Wall Streeto bankierium pagamino projek-tą ir įteikė bankieriams ap-svarstyti. Sulig to projekto prez. Hooveris turėjo but pa-skelbtas diktatorium. Iš šių ke-lių faktų matome kiek nerimo buta pereitą pavasarį. Nenuo-stabu, kad užsienio kredito-riai, mūsų krašte laikanti sa-vo aukš, skubiai ištraukė, kas sudarė pavojų mūsų dole-riui valiutai. Pats p. Hooveris apie šitą pavojų prisiminė Des Moines, Iowa, savo poli-tiškoje kalboje spalio 4 d., taipgi prisiminė ir p. Coolidge kalbėdamas New Yorke spalio 11 d., bet jie nepaaiškino prie-žasties aukso gabenimo iš mu-sų krašto, jie kaltę suvertė de-mokratų partijos didžiūmai kongrese ir kitiems žmonėms.

Nerimas ir Politinis Krizis
 Ekonomiškas krizis pagami no politiską krizį ir nerimą valdomam elemente, valdžios sferose. Miestuose policija „ka-riauja“ su tukstanciais alkanų bedarbių; kova žiauri, nes pa-vartojami gazai ir policiantų buožės, atsitinka susizaidimų, tų kovų tragedijos nesibaigia, bendarbiai susirėmimuose tam pa sužaloti ir nukauti. Politiš-ka anarchija platinasi, vagystė, plėšimai irgi plinta. Del stokos maisto ir nedavalgymo platinasi ligos ir mirtingumas. Labdaringos draugijos ir stų savivaldybės įstaigos tei-kia pieną mokyklose vaikams alpstantiems; o tokių vaikų yra visų didelių ir mažų miestų mokyklose, tie vaikai yra be-darbių darbininkų. Tai skan-dalinga padėtis.

Šios sąlygos ekonomiškio ban-kruto gamina sąlygas politiskio krizio. Komunistai dabar turi

Galima sakyti, kad mokslas šiandie pažįsta visą pasaulį gyvunų, gyvenančių ant žemės ir žemėj, apie ką mūsų tėvai niekad net nesapnavo. Čia, ve, gyvena minutos tvartiniai, ten rausiai, katur įvairios kirmėlės, praleidžiančios savo gyvenimo dienas po žemės viršutiniu kevalu. Bet didžiausias skaitlius šitų „pasaulio piliečių“ gyvena čia pat, po mūsų koju, tai kirmėlės. Kirmėlės, neskaitant bak-terijas, yra skaitlingiausia giminė iš visų gyvunų, gyvenančių žemėje ir ant žemės. O ta giminė taip įvairi! Vienos jų iglesnės už bangžuvį, kitos smegenis turi galvoj ir uodegoj, kitos turi savo žiburius, kitos permatomos kaip stiklas, ir kitokios.

Ilgiausia kirmėlė yra taip vadinama „Jurų kirmėlė“, nes ilgio ji turi iki šimto pėdų. Taigi ilgėsnė už paprastą bangžuvį; tai ilgiausias gyvunas už visus kitus koki šian-die yra pasaulyje. Šita kirmėlė retai kada išsitiesia pil-name savo ilgume, ir tai tik butinam reikalui esant, gi pa-prastai ji buva susivyniojus rituliu taip kaip matome su-vyniotą virvę ant rasto. Kelio-nėje ji ne šliaužia, ne ringuo-ja, bet visu rituliu ritasi pir-myn, lyg iš kalno paristas ra-tas.

Evoliucijos tyrinėtojai skai-to įdomiausia kirmėlė, turin-čią linkstantį nugarkaulį. Yra kelios veislės jurų kirmėlių, kurių patelės, išperėjusios savo vaikus, tuojau miršta, kad vaikai turėtų maisto, ko pa-jėgs patys sau maistą susi-rast.

Amerikos kontinente gyvenanti žemės kirmėlė dažniau-siai yra kelių colių ilga; labai retai pasitaiko turinti pėdos ilgį. Bet Australijoje, South Gippssland apylinkėse gyvena žemės kirmėlė kuri užauga iki šešių pėdų ilgio; jų kiaušiniai diametre turi tris colius. Šitos kirmėlės keliauja buriais, ir pamatę žmogų besiatrinantį prie jų, greitai krinka į visas puses, garsiai bliaudamos. Tai tik trumpas suneijimas vie-no-kito fakto iš kirmėlių gy-venimo, kuriuos mokslininkai vėliausiai susekė.

Kirmėlių Nauda ir Pavojus.
 Ukiniškams butų labai blogi metai jeigu dirvoje nebutų nesuskaitomi myriadaai kirmė-lių darbininkų, kurios be sus-tojimo purena ir trėšia dirvas. Kaip svarbus agrikulturai šitų kirmėlių darbas, paaiškėjo po tvanų Mississippi kloniuo-sės prieš kelis metus, kada ūkių ekspertas A. J. Mason iš-davė raportą kongresui, pri-rodydamas kiek daug trašos tvanų vietose tos kirmėlės pa-gamino. Jei ne tos kirmėlės, tvanų nuplautose vietose žemė butų turėjus nualt ir lik-ties galutinai bergždžia. Tas pats butų nutikę jei tos kir-mė-

saka yra dvejopa, bet to pa-sekmes man netenka čia ai-škinti. Vanderbilto priminimas kapitalistų baimės ir aukso krovimas į laivus (private yachts) turi reikšmingą savy-bę ir rimtą priežastį aukso transporto. Bet mūsų adminis-tracija kitaip tuos dalykus aiš-kina. Niekas negali žinoti kas už senos dedasi. Tačiau man-tant eigą dramos ant scenos, galima įsivaizduoti kas gali būti už scenos.

Šiandien girdime pareiški-mus apie politiską nuotaiką, girdime ir suprantame žmonių sentimentą ir protavimą, kas beabejonės pasireikš praktiš-kuo konkretej formoj lapkričio 8 diena.

Iš Kirmėlių Pasaulio

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

Galima sakyti, kad mokslas šiandie pažįsta visą pasaulį gyvunų, gyvenančių ant žemės ir žemėj, apie ką mūsų tėvai niekad net nesapnavo. Čia, ve, gyvena minutos tvartiniai, ten rausiai, katur įvairios kirmėlės, praleidžiančios savo gyvenimo dienas po žemės viršutiniu kevalu. Bet didžiausias skaitlius šitų „pasaulio piliečių“ gyvena čia pat, po mūsų koju, tai kirmėlės. Kirmėlės, neskaitant bak-terijas, yra skaitlingiausia giminė iš visų gyvunų, gyvenančių žemėje ir ant žemės. O ta giminė taip įvairi! Vienos jų iglesnės už bangžuvį, kitos smegenis turi galvoj ir uodegoj, kitos turi savo žiburius, kitos permatomos kaip stiklas, ir kitokios.

Ilgiausia kirmėlė yra taip vadinama „Jurų kirmėlė“, nes ilgio ji turi iki šimto pėdų. Taigi ilgėsnė už paprastą bangžuvį; tai ilgiausias gyvunas už visus kitus koki šian-die yra pasaulyje. Šita kirmėlė retai kada išsitiesia pil-name savo ilgume, ir tai tik butinam reikalui esant, gi pa-prastai ji buva susivyniojus rituliu taip kaip matome su-vyniotą virvę ant rasto. Kelio-nėje ji ne šliaužia, ne ringuo-ja, bet visu rituliu ritasi pir-myn, lyg iš kalno paristas ra-tas.

Evoliucijos tyrinėtojai skai-to įdomiausia kirmėlė, turin-čią linkstantį nugarkaulį. Yra kelios veislės jurų kirmėlių, kurių patelės, išperėjusios savo vaikus, tuojau miršta, kad vaikai turėtų maisto, ko pa-jėgs patys sau maistą susi-rast.

Amerikos kontinente gyvenanti žemės kirmėlė dažniau-siai yra kelių colių ilga; labai retai pasitaiko turinti pėdos ilgį. Bet Australijoje, South Gippssland apylinkėse gyvena žemės kirmėlė kuri užauga iki šešių pėdų ilgio; jų kiaušiniai diametre turi tris colius. Šitos kirmėlės keliauja buriais, ir pamatę žmogų besiatrinantį prie jų, greitai krinka į visas puses, garsiai bliaudamos. Tai tik trumpas suneijimas vie-no-kito fakto iš kirmėlių gy-venimo, kuriuos mokslininkai vėliausiai susekė.

Kirmėlių Nauda ir Pavojus.
 Ukiniškams butų labai blogi metai jeigu dirvoje nebutų nesuskaitomi myriadaai kirmė-lių darbininkų, kurios be sus-tojimo purena ir trėšia dirvas. Kaip svarbus agrikulturai šitų kirmėlių darbas, paaiškėjo po tvanų Mississippi kloniuo-sės prieš kelis metus, kada ūkių ekspertas A. J. Mason iš-davė raportą kongresui, pri-rodydamas kiek daug trašos tvanų vietose tos kirmėlės pa-gamino. Jei ne tos kirmėlės, tvanų nuplautose vietose žemė butų turėjus nualt ir lik-ties galutinai bergždžia. Tas pats butų nutikę jei tos kir-mė-

saka yra dvejopa, bet to pa-sekmes man netenka čia ai-škinti. Vanderbilto priminimas kapitalistų baimės ir aukso krovimas į laivus (private yachts) turi reikšmingą savy-bę ir rimtą priežastį aukso transporto. Bet mūsų adminis-tracija kitaip tuos dalykus aiš-kina. Niekas negali žinoti kas už senos dedasi. Tačiau man-tant eigą dramos ant scenos, galima įsivaizduoti kas gali būti už scenos.

Šiandien girdime pareiški-mus apie politiską nuotaiką, girdime ir suprantame žmonių sentimentą ir protavimą, kas beabejonės pasireikš praktiš-kuo konkretej formoj lapkričio 8 diena.

mėlės visos tvanuose butų prigirę. Ponas Mason nuro-dė, kad Illinois valstijos ūkių dirvose šitų kirmėlių yra iki 640,000,000,000 arba po 100,000 ant kiekvieno valstijos gyvtonjo.

Kaip yra kirmėlių didelių, taip yra ir mažų. Viena kir-mėlių veislė, vadinama Proto-zoa ir kita, vadinama Nematoda, yra taip mažos, kad no-rint jas žiūrēt reikia labai stiprų mikroskopą panaudoti; nuoga akia jos nežiurimos. Jų yra milijonai kiekviename dirvos akre ir prūdų dugno dumbuose; tik sausoj smiltyje jos nesilaiko. Nematodos vadinama parazitais, nes jos beveik nieko naudingo ne-veikdamos moka gyvent sveti-mu triusiu. Viena jų giminė, vadinama kriukinėmis kirmė-laitėmis, yra pavojingos žmo-gui ir gyvuliui, nes su maistu ar vandeniui, gavęsi į vidu-rius, gimdo gėlondrugį ir ma-lariją. Sakoma, kad nuo jų daugiau gyvunų žuva, negu nuo kokio kito pavienio prie-šo.

Kita veislė Nematodų giminės vadinasi Trichinosis, kurių nemažai yra kiauulės kune, ir todėl žmogui pavojinga val-gant kiauulieną, jei ji nėra už-tekintai išvirta; gerai verdant kiauulieną, karštis Trichinosus sunaikina. Sulig profesoriaus R. S. Dull iš Yale instituto, kiekviena uncija kiauulienos turi apie po 80,000 šitų mik-roskopiškų kirmėlaičių. Suval-gius žmogui uncija ne užtek-tinai virtos kiauulienos, paros bėgyje žmogaus viduriuose šitų kirmėlaičių butų jau milio-nai.

Abelnai kalbant, Nematodos veislės visos mažosios kir-mėlaičės žmogui yra pavojin-gos. Myriadaai jų gyvena žemėje ir natūrališkuose van-denuose, ir dirba savo gyvy-bės palaikymui; tulos jų, gal-būt, kaip ir didesnės kirmėlės, prisideda prie dirvos gerini-mo — purenimo ir trėšimo.

Kirmėlės ir Žiogai.

Visos kirmėlės, kurios turi smegenis sujungtas su tulze, neturi „inteligentiškumo“. Dr. N. A. Cobb iš Washingtono, didesnę savo gyvenimo dalį pašventė tyrinėjimui žiogų. Žinome, kad žiogai maitinasi augmenų lapais. Dr. Cobb pa-tyrė, kad patelės Nematodų kirmėlaičių veislės, lipa ant augmenų lapų ir ant jų deda kiaušinius; žiogai ēdami aug-menų lapus, suėda ir kirmėlių kiaušinius, kuriuos žiogai iš-nešiojė reikalingą laiką, išme-ta jau gyvas kirmėlaites. To-kiu budu žiogai darosi dvigu-bi nenaudėliai: nuėda augme-nų lapus ir išperi mažasias Nematodų veisles kirmėlaites.

Kirmėlės turinčios dvejias smegenis, priklauso giminei ilgyjų, plaukuotų kirmėlių. Jos turi vienas smegenis pir-magalinė, kitas pasturgalinę savo kuno dalyje. Kodel taip yra, nežinia tikrai, bet labai gali but, kad del kuno ilgumo nervai nepertenka per visą kuną ir todėl „žinios“ negali pereit iš vieno galo į kitą, tad galva negali žinot ką uodega jaučia ir užtai yra smegenų du centrai, kurių vienas kitam siunčia signalus.

Ilgoji, šimto pėdų kirmėlė, kuri pirmiau mimėta, irgi turi smegenis, bet priklauso kitai veiselei. Ji savo išvaizda panaši apivarai, nes yra ilga, juoda ir plokščia, ir todėl ang-liškai vadinama „bootlace worm“. Ji gyvena pajuriuose ir maitinasi žuvimis; pama-čius žuvį, metasi ant jos visu žiaurium ir savo glyliu pėvė-rus žuvi, tuojau ją ēda. Šita

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

ZMOGAUS AMZIUS.

Organizuotas žmogaus gyvenimas teikia geresnes pasekmes, negu liuosas, be plano. Kuomet kalbame apie liuosą, be plano, gyvenimą, tai turime minty šimtus ir tukstančius pavyzdžių iš paties liuso žmonių gyvenimo, kurie gyvena betvarkėje, pasiduoda įvairioms silpnybėms: kazyravimui, girtuokliavimui, plėšikavimui ir pripranta tinginiauti. Tokie žmonės netik kad nenori prisilenkti prie sunkaus fizinio darbo, bet nepakenčia nė jokio, kad ir lengviausio, užsiėmimo, kuris nereikalauja nė fizinios, nė protiškos energijos. Ant tiek pripranta tinginiauti, kad nors nieko per dienų dienas neveikdamas neranda ribų nuobodumui, o vienok nepaisi į rankas nė knygą, nė paprastą laikraštį paskaityti. Užklaustas kodel taip apsilėdęs, kad gyvenimo eiga suvis nesi-domi, net į laikraštį nepažūri, atsakys tau, kad tai esą be-reikalingas laiko aikvojimas. Rodos jis tą laiką apverčia ko-kiems labai svarbiems tikslams.

Organizuotas žmogaus gyvenimas, su pasibriežtais plaa-is, teikia šviesią ateitį ir delto kiekvieno iš mūs yra pae-iga pasirupinti taip sutvarkyti savo gyvenimą, kad nė viena diena nebutų praleidžiama veltui. Žmogaus amžius yra taip trumpas, kad be planų gyvendamas, ypatingai šioje dolerio viešpatavimo gadynėje, vargu gali tikėtis susilaukti rames-nės ateities senatvėje.

Labai klysta, kas bando sau įsikalbėti, kad: „Aš dar esu jaunas, dar daugelis metų prieš mane stovi, galams aš turiu rupintis rytojumi, ryt kita diena; kol jaunas noriu liuosybės, kas man viešiejį darbą, susirinkimai, ar planavi-mas del rytojaus, ką užtai gaumi!“ Ne vieną silpnavaliį ten-ka išgirsti panašiai išsireiškiant, net su pasididžiavimu ir pašaipą tų, kurie rupinasi, dirba, studijuoja, naktimis nemie-ga, planuoja rytojaus dienas darbo programą.

Neorganizuoto gyvenimo žmonės niekuomet neprisitaiko prie jokio konkrečio darbo nė patys savo naudai, nė visu-me-nės labai. Tokis žmogus praleidęs jaunas dienas savo amžiaus ant tuščių kvailybių be jokios naudos, sulaukęs vi-duramžio jau jis kitą pasiteisinimą pasakoja: „Aš jau per-se-nas, nieko jau aš neatsieksiu savo amžiuje; buvo laikas man pirmiau rupintis gyvenimu, dabar jau pervėlu.“

Toks pasiaiškinimas nėra nė kiek gudresnis už pirmąjį. Jei bandysi ką nors atsiekti, dėsi visas pastangas, rupiniesi rytojumi, tai nežiurint kokio amžiaus esi, gali susilaukti švie-sios laimingos ateities.

Kaip trumpai žmogus gyvena šiame pasauly! Imkime senesnio amžiaus sulaukusį žmogų — septyniadesimties me-tų, tai bus 25,550 dienų, tame laikotarpy pridėjus dar pri-būsių metų septynioliką dienų, tai viso gauname 25,567 die-nas. Tai didelė skaitlinė, pasakys kas nors, bet palaukite truputį. Miegas, valgis, apsiprausimas, apsiengimas ir tt. pa-ima pusę viso laiko, tai pasilieka vos 12,783 dienos, tik šituo laiku tegalima ką nors sutverti gyvenimui.

Prie dabartinio moderninio gyvenimo užima apie dvide-šimtis penkis metus kol pradėsi gyventi ir planus gyvenimui tvirti; dešimtis metų kudykstės, kita dešimtis metų kol mokslą bi kokioj šakoj pasieki, penkis metus ima kol pradėsi tinkamą gyvenimui pradžia padaryti, nežiurint ar busi pro-fesionalas, mechanikas, ar politikierius. Šitai jau virš trečia dalis amžiaus pralinko, tuomet jau paliko apie 8,000 dienų. O kaip tos dienos greitai bėga!

Kuomet palieka vos 8,000 dienų tikram tveriamajam dar-bui, kuomet sulauki 25 metų amžiaus, ką manai daryti? Ar manai jas sunaudoti tikram tveriamajam darbu, ar manai apsvesti ir ramiai savo namuose, prie darbo prisirėdęs, siek-ti geresnės ateities? Ar gal silpnų pajautimų vedamas ma-rai lankyti naktinius užkampius, kuriuose nieko prakilnaus ir naudingo niekuomet nebuvo; prie gerimų, kazyrų per nak-tį pasidėjęs antrytojaus jokiai darbu netinkamas.

Laimės ir gerų gyvenime pasekmių kiekvienas gali lau-kti, jei pradžia padėsi gerą pagrindą. Kiekvienam tveriamam dalykui reikalingi planai. Rupeštigai apgalvotas planas ir gera sistema jo vykinimui, gali kiekvieną priversti prie pasi-sekimo. Kiekvienas atsizymėjęs dideliais darbais žmogus pirmiausiai padėjo pagrindą saviems siekiniams vystyti. Tik tie žmonės pasiekė užsibrėžto tikslo, kurie sulig apgalvotų planų laikėsi prisirėję prie savo sumanymo ir neatlaidžiai žengė pirmyn.

Nežiurint kokio amžiaus ebnutum, nežiurint kiek klaidų savo gyvenime nebutum padaręs, niekuomet nėra pervėlu rimtai pastudijuoti kokį nors planą rytojaus dienai. Nė vie-nas nežinome kiek mums dienų beliko tveriamiems darbams.

kirmėlė ant savo snukio arti galvos turi nedidelį, lyg gumą, magalinę, kitas pasturgalinę savo kuno dalyje. Kodel taip yra, nežinia tikrai, bet labai gali but, kad del kuno ilgumo nervai nepertenka per visą kuną ir todėl „žinios“ negali pereit iš vieno galo į kitą, tad galva negali žinot ką uodega jaučia ir užtai yra smegenų du centrai, kurių vienas kitam siunčia signalus.

Ilgoji, šimto pėdų kirmėlė, kuri pirmiau mimėta, irgi turi smegenis, bet priklauso kitai veiselei. Ji savo išvaizda panaši apivarai, nes yra ilga, juoda ir plokščia, ir todėl ang-liškai vadinama „bootlace worm“. Ji gyvena pajuriuose ir maitinasi žuvimis; pama-čius žuvį, metasi ant jos visu žiaurium ir savo glyliu pėvė-rus žuvi, tuojau ją ēda. Šita

worm), kuri kartais randama šlapuose tarpežiuose gelių ir daržovių plentacijose, po gels-tanciais lapais, be to dar prūdų ir upių pakrantėse. Jos yra ilgos ir plokščios. Ji turi ir savo ypatybę. Viena ypaty-bių yra tai, kad netekus vie-kos glyys tysetelia pirmyn, anas kriukelis, ar dantis, įker-ta avtos kuną ir žaizdon įlei-dui nuodus ir nuo tų auka-tuojau miršta. Nasrai šitos kirmėlės, kaip ir gyvatės, yra kurtys taip, kad reikalui pa-rsiėjus gali apžiot ir nuryt gy-vuną už save didesnę.

Abelnai, šita kirmėlė yra nuodinga ir todėl pavojinga visiems gyvunams. Smegenų sandėlis jos yra prie ano gu-zo, kuriame slepiasi jos glyys. Kirmėlė Niekad Nepriedanti.

Kita nepaprasta kirmėlė yra vadinama „plokštė“ (flat-

LIETUVIAI AMERIKOJE

WATERBURY, CONN. Rankdarbių Paroda.

Pirmadienis, 17 d. spalio, išaušo tamsus ir lytingas. Visą dieną lyg tyčia pylė lietus, bet tas nesustabdė lankytojų mūsų parodos. Lig šešių vakaro jau pasirašė į registracijos knygą virš 350 žmonių, o į vakarinę programą, per smarkų lietų, prisirinko dar virš 500 ypatų paklausti pono Žadeikio, Lietuvos generalinio konsulo prakalbos ir gražaus dainų ir šokių programo.

Parodos komitetas pasisten gė gauti įžymų ir kulturingą poną Frederick S. Chase perstatyti generalinį konsulą kaip kalbėtoją. Savo prakalboje, ponas Chase, trumpai pasakė kokį įspūdį ant jo padarė paroda ir kuriuos audinius jis labiausiai pamėgo. Taipgi jis amerikonomams patarė atsiminti, kad tais laikais kada Ame-

IS KIRMELIŲ PASAULIO.

(Tąsa nuo 6 pusl.)

daugiau ir daugiau, ir ilgį ir storį. Kada maistas pasibaigia, „plokštė“ tada naudoja savo aruodą arba „badauja“ augdama atgal: vis trumpėja ir plonėja iki vėl atsiranda maisto; tada vėl ji ėda be paliovos, ir vėl auga ilgn ir storyn.

„Plokštės“ irgi turi nervų sistemą ir smegenis. Oregono universiteto profesorius H. B. Hovey sako, kad jas net išmokyti šio to galima. Jis tyrinėdamas jas Pacifiko sruošuose vandenyne persitikrino, kad ji turi du charakterius: bijo žiburio (bėga nuo jo) ir nuduoda negyva kada ją palieti. Hovey ją išmokino nebijot žiburio.

Sliekas (earthworm) augščiausio laipsnio turi smegenis galvoj, turi šonkaulius, tik šonkaulių kolumna pas jį yra ne strėnose, kaip pas kitus augštesnio laipsnio gyvūnus, bet krutinėje. Šita sistema gamtos jam pritaikyta prie jo gyvenimo aplinkybių, nes jis rausdamasis žemėje ir dirbdamas sunkų darbą, reikalauja stiprios krutinės, kuriai stiprumą tik ir gali suteikti šonkaulių kolumna.

Šitas suradimas sujungia evoliucijos tyrinėtojus, kurie dabar žingėdauja kur suradus protėvį šito sutvėrimo, kuris pirmu kartu mokslui parodė šonkaulių kolumną krutinėje. Kaip senai mokslas gyvūnų, buvo visuomet tikima, kad kauluoti sutvėrimai visi turi šitą kolumnas tik strėnose ir niekas niekad nemanė, kad jos galėtų pas kokį gyvūną rasti krutinėje.

Yra kirmėlių daugybė, kurioms ir vardus suteikti dar nesuspėta. Tulos jų turi savo kuną permatomą kaip stiklas. Per mikroskopą žiurint galima pamatyti abėną jų struktūrą, suskaitant net kaulėlius, jei kurios juos turi.

Maine valst. pakrantėse neseniai atrasta kirmėlės, kurias tamsoje matoma kaip fasforinę šviesą. Iluminom jas tuokart pavadinta. Šita ypatybė „iluminoms“ teikia dvejopą naudą: viena, kad jos pačios sau apšviestas kelią, palengvina suradimą sau maisto tamsiose vietose, o antra, kad savo šviesa jos prisivilioja tulus gyvūnelius arčiau savęs ir tiems prisartinus juos čiumpa kaip savo laimikį. Mat yra gyvūnų, kurie puolasi ant šviesos (pavyzdžiui, vėžiai), žingėdaujami reginiu, bet nežinodami ką tas reiškia ir už tą žingėdumą užmoka savo gyvybę.

rikoje tik indonai gyveno, 82 metų prieš atradimą Amerikos, Lietuva buvo stipri ir kulturinga šalis. Ponas Chase sakėsi aplankęs Marienburgą, buvusią kryžiuočių tvirtovę ir dabar stebisi, kaip tai lietuviai 1410 metuose galėjo tokią, rodosi neparmušamą, galybę nuveikti.

Po to jisai perstatė poną Žadeikį, kurį sutiko gausus rankų plojimas. Ponas Žadeikis trumpai pakalbėjo apie Lietuvos istoriją, jos kalbą, jos dainas, jos audinius. Sakė reiktų toli ieškoti tiek audinių, kiek buvo surinkta del parodos. Paskui trumpai pabrėžė Lietuvos ekonomiską stovį, kad Lietuva agrikultūriška šalis, gerai stovi finansiskai ir savo skolas Jungtims Valstijoms užsimokėjo šį metą kaip ir visada. Sakė Lietuvos išdirbystės pamatuojamas ant agrikultūros, kas reiškia, kad niekuomet nebus stokos ir depresijos, nes nereikės pasaulio rinkų stengtis užvaldyti.

Po prakalbų prasidėjo muzikališkas programos. Pirmiausia visi susirinkusieji padainavo Amerikos ir Lietuvos himnus. Po to, panelės Agnieška Vaišutė ir Antanina Česnakiūtė pašoko įvairius šokius, kurie dabar šokami Lietuvoje. Joms akompanavo koncertina p. C. Stupras, iš Shelton, Conn. Pas tik ponia Vokietaitienė iš New Haven, Conn., gražiai padainavo tris daineles: „Plaukia sau laivelis“, „Dul, dul, dudulė“ ir „Bernužėli nevesk pačios“.

Bet labiausiai žmones nudžiuginio šokimas aštuonių mergaičių iš New Haven'o. Tomis mergaitėmis yra: panelės Aldona Alksniniūtė, Onutė Bakutis, Irena Benevičiūtė, Onutė Masiulis, Berta Pečiūnaitė ir Hilda Žimkiūtė. Jos pašoko ir padainavo: „Aguonėlė“, „Žilvytis“, „Rutėlė“, „Cigonėlis“, „Noru Miego“, ir „Klumpakojį“. Ponas Stupras su Albertu Pilviliu joms pagrojo, o panelei Onai Balsiutei priklausio garbė už išlavimą mergaičių. Muzikas Olšauskas del įvairių prižasčių negalėjo pributi, todėl turėjom apiešti šią labai gražią programą dalį ir baigti su dar keletu gražių šokių panelės Vaišutės ir Česnakiūtės.

Konsulas žadeikis taip susidomėjo paroda, kad net pernakvojo Waterbury, idant galėtų ją nuodugnai apžiūrėti. Išsteisybės, ši paroda buvo didžiausia ir turėjo visokių rankdarbių ir meno dalykų, kurie atvaizdina lietuvišką kultūrą. Taigi, Connecticut valstijos Kolegijos ir Profesionalų Sąjunga turėjo už garbę perstatyti tokį dalyką. Mūsų vietiniai laikraščiai šią parodą gana plačiai aprašė.

Connecticut valstijos Kolegijos ir Profesionalų Sąjunga susitvėrė tikrai dėvyni mėnesinį atgal, o jau daug nuveikė naudą mūsų tautos: surengė šokius ir pasiuntė stipendiją vienam studentui ant vienu metu Vytauto Universitete Lietuvoje. Turėjo keletą gražių susirinkimų, o dabar šią puikią parodą. Ši organizacija yra susitvėrus su tikslu suvienyti visus augštesnį mokslą lankančius ir baigusius lietuvių kilmės jaunuolius ir pagelbėti jiems susipažinti su vienu kitu ir su Lietuvos jaunuimais per vakarėlius ir kitus parengimus. Prie šios organizacijos priklauso ypatos gero charakterio, kurie yra pabaigę arba dar tebelanko kolegiją arba profesionališką mokyklą,

kuri reikalauja užbaigimo high school's del matrikulacijos. Ši organizacija susideda iš ypatų, kurios turi augštus idealus ir kurie myli gerbti savo protėvių kultūrą.

Dabar yra planuojama sujungti visas studentų organizacijas į vieną didelę nacionalę organizaciją, kas bus visų naudai.

NUO REDAKCIJOS. SLA. Daktaras Kvotėjas Dr. J. S. Stanislavaitis prisuntė „Tėvynės“ redakcijai nuorašą jo vardu prisūsto laiško Lietuvos Vytauto Didžiojo Universiteto rektoriaus, prof. V. Čepinskio. Siame laiške dėkijama Connecticuto Lietuvių Kolegijos ir Profesionalų Draugijai už pasiūstus jos 20 dol. (200 litų) per prof. M. Biržinską kaip stipendiją vienam Vytauto Didžiojo Universiteto studentui šioms mokslo metams. Tai gražus šios Amerikos lietuvių inteligentų draugijos žygis, ypatingai gražus principas tokios stipendijos teikimui, nes pareiškama, kad stipendija būtų suteikta tokiam studentui, kuris tokios pagalbos yra reikalingas ir vertas neatsižvelgiant į stipendiatų politinį ir tikiybinių nusistatymą. Linkėtina šiai Conn. valstijos lietuvių inteligentų draugijai geriausio pasisekimo jos gražuose ir tautai naudinguose darbuose.

BOSTON, MASS.
Bostono Lietuvių Aviacijos Diena.
Spalių 9 d., Wiggins Field, Norwood, Mass, buvo surengta aviacijos diena kap. Dariui ir lakunui Girėnui. Rengimo iniciatoriais buvo Norwoodo ir Jamaica Plain SLA. jaunuolių kuopos. Prie jų liko sudarytas tam tikslui komitetas, į kurį įėjo Dr. West, Dr. Kapočius, adv. Bagočius, adv. Kalinauskas, K. J. Paulauskas, p. Vesula, K. Sidabras ir burys kitų, kurių pavardžių nežinau.

Aviacijos diena prisirengimas buvo skubus, bet kada į rengimo darbą nesigailėjo daug triuso įdėti gerb. Tumačiū, Dr. West, Dr. Kapočius ir K. Paulauskas, tai pats parengimas buvo nepaprastai minia skaitlingas ir sekmingas. Airporto savininkai sakė, kad kai tą vietą jie turi, tai dar tokios žmonių minios nėra matę. Bostono amerikoniški laikraščiai, aprašydami, pastebėjo, jog buvo 10,000 minia. Į rengimo darbą norėta įtraukti visus vietos lietuvius, bet nevyko. „Keleiviniai“ labai šalta atsinešė ir dar kenkė. Jie į „Keleivį“ įdėjo apmokamą skelbimą, kad bus spalio 9 d., o vietos žiniose parašė, kad bus spalio 8 d. Reiskia klaidino žmones. O „Darbininko“ štabas visai atsisakė bendram darbiui ir \$3.00 vertės skelbimą įdėjo mažiau, negu dolerio vertės formoje ir dar mažai pastebimoj vietoj. „Viešpatie atleisk jiems, nes jie nežino ką daro“. Bet kada aviacijos dienoje dalyvavo tokia minia, tai aiškiai matosi, kad geram darbiui pakenkti negalima.

Airporte kap. Darius visą dieną buvo užimtas vežioti norinčius paskraidyti. Visi gerėjosi ir didžiavosi jo gabumais „valdyti aeroplaną“.

Lakunas Girėnas minią stebino savo gabumais, besivarvydamas ore. Kurie matė visi sako, kad su juom nesutiktų tokį „raidą“ imti.

Mūsų aviacijos dienoje dalyvavo Mass. valstijos vice gubernatorius Youngman, kuris irgi lėkė aeroplanu, užsimokėdamas \$5.00. Prizadėjo ir daugiau paramos.

Lakunams skraidant, per michrofonines triubas buvo duodamas programos lietuviš-

kos dainos ir muzika. Adv. F. J. Bagočius pasakė prakalbą. Spalių 10 d. Sandariečių Sauleje įvyko lakunus pagerbti vakaras. Dalyvavo 40 sukviebtų asmenų. Prie gardžių valgių SLA. 365 kp. orkestras gražiai pagrojo, p-lė Paltanavičiūtė paskambino pianu ir p. S. Paura padainavo. Trumpas prakalbėles pasakė p. J. J. Jokubaitis, Dr. Kapočius, p. J. Romanas, adv. K. Kalinauskas, Dr. B. F. Kubilius, p. K. J. Paulauskas, adv. F. J. Bagočius ir kiti. Jie visi linkėjo lakunams laimingos kelionės perskristi Atlantiką ir pasiekti Lietuvą. Garbės nariais lakunų rėmėjais liko adv. F. J. Bagočius, F. J. Bagočius, Jr., Dr. ir Mrs. Pašakarniai ir Sandaros 7 kuopa. Reikia pastebėti, kad Sandaros 7 kp. visiems susirinkimams salę davė veltui ir dar finansiskai prisidėjo. Nėra to kilnaus darbo, kurį sandariečiai nepamirgtų.

Baigdamas, turiu priminti, kad aviacijos diena Bostono ir apylinkės lietuviams paliko ne pamirštamus įspūdžius ant visados. Gi pačiam parengimui darbuosi visi esanti komitete SLA. nariai ir sandariečiai.

PITTSBURY, PA.
Lietuvių Padėtis ir Judėjimas.
Šio miesto ir apylinkės žymiausi industrija yra kietos anglies kasyklos. Per dešimtį metų kasyklos kai kada ir silpniau dirbdavo, bet visos buvo atdaros ir visi kas tik gali dirbti — darbus turėdavo.

Kiek laiko atgal buvo pranešta, kad šio miesto žymus ir senas veikėjas J. Kazakevičius susirgo ir biznį apleidęs pasidavė ligoninėn. Daugumas jo draugų ir pažįstamų įdomauja jo dabartine padėčia, tad gi čia pakartosiu žodžius iš jo draugui rašyto laiško iš spalio 17 d. „Išgulėjau Jefferson ligoninėj Philadelphia, Pa., virš penkių savaičių; dabar randuosiu pas giminaite Atlantic City, N. J.“

pasėlusiu smarkumu ir su pagelba mašinų, užtektinai anglies iškasama.

Pasitaikė taip, kad uždarė tas kasyklas, kur daugiausia lietuvių dirbdavo. Todėl apie pusė šio miesto ir apylinkės lietuvių palikė be darbo ir nežinia kada ir kur jie darbus gaus. Del šios aplinkybės, lietuvių draugijos ir kuopos skaudžiai nukentėjo: daug narių neišgali mokesčius į draugijas užsimokėti, todėl jas apleidžia; kitus pačios draugijos koliomis nors sąlygomis palaiko. Narių upas visiškai nupuolęs.

Lietuvių Piliečių Kliubas dar juda. Jis turi įsitaisęs sau gerą buveinę su puikia svetaine ir netik kad kas susirinkimas naujų narių gauna, bet dar ir pramogos rengia.

Štai, trečiadieny, lapkričio 16 d. rengiama Kliubo metinis rengimas — vakarienė su plačiu programu: prakalbos, dainos, muzika, šokis ir tt. Praėjusį metą panaši vakarienė padarė daug malonaus įspūdžio dalyvavusiems. Tad rengėjai pasitikti, kad šį metų dalyviai bus daugiau patenkinti, nes viskas bus surengta dar puikiau.

Reporteris.

HARTFORD, CONN. Spalių 9-tos Paminėjimas. „Ugninio Rato“ Suvaidinimas.

Vietos Vilniaus Vadavimo S-gos skyrius, kuriame daugiausia darbuojasi vietos draugijų ir kuopų išrinkti atstovai, parengė Gedulos Dieną — protestą lenkų užgrobimui trečdaly Lietuvos teritorijos su jos gyventojais lietuviams, gudais, žydais. Parengimas įvyko parapijos mokyklos salėje. Prisirinko pilnai lietuvių ir ukrainiečių, mat pastarus V. V. S. sk. užprašė dalyvauti ir jie neatsisakė ir skaitlingai susirinko. Ukrainiečių parapijos kun. D. Gulyn pasakė ukrainiška gražią patriotingą prakalbą. Iš lietuvių kalbėjo konsulas P. Daužvardis, kurio prakalba irgi buvo geriausia ir labai žingėdi, gaila, kad neteko užrašyti ir paduoti skaitytojams jos turinį, tai buvo labai naudinga ir pamokanti. Toliau kalbėjo vietos kl. kun. J. Ambotas, V. Čekanauskas, art. K. Olšauskas (iš New Britain). Susirinkimą vedė skyriaus vice pirm. J. Petrukevičius ir vėliau pirmininkas V. Čekanauskas, kurie daugiausia skyriuje darbuojasi; be jų dar daug darbuojasi išd. A. Strazdas (jis bene daugiausia už visus darbuojasi), sekr. J. Penkauskaitė, nariai: J. Leonaitis, A. Mašiotas, Leonaitienė, Žilionienė, E. Povilaitytė ir kt.

Po prakalbų ir protestų buvo scenoje pastatyta Lietuvos VVS. išleista ir parašyta Stasio Lauciaus 3 veiksmų drama „Ugninis Ratas“. Veikalas nors silpnas ir turi daug klaidų (svarbiausia tai atsine-

šimas „Kauno Seimui“ Vilniaus užgrobimo laikais. O kaip dabar atsinešama, be Seimo, rūpinimuisi Vilniaus likimu? Iš paskutinio Kaune suvažiavimo VVS. aprašymo matyti, kad dar blogiau M. B.), bet atvaizdinta neblogai. Svarbiausia gerai pasižymėjo Adomo rolėje p. Levišauskas, Jarulio rolėje — Rakauskas, Marytės — J. Penkauskaitė, Čiurškos — O. Samuolytė, Katavičiaus — Kripas, Vlodo — A. Sabeika, Jono — Kripas, Liachovskio — Gaučius. Veikalą mokino V. Burdulis, kai kada pagelbėjo J. Sekys.

Šios Gedulos Dienos surengimui daugiausia reikia išstari aciū VVS. skyriui ir jo darbuotojams, ir publikai už paramą, atsilankymą. Dabar skyrius ruošis paminėti vasario 16-tą ir jau vėl visiems lietuviams reikia išanksto rengtis ir atsilankyti.

M. B.—s.

„TĖVYNĖ“

Spausdina Šiuos
Spaudos
D A R B U S

Konstitucijas	Knygas
Cirkuliorius	Tikius
Kopertus	Laiškus
Vizitines	Kvitas
Korteles	Ofitas
Plakatus	ir t. t.

S.L.A. kuopos, draugijos bei pavieniai, kada jums yra reikalinga kas nors spausdinti, kreipkitės pas mus šiuo antraštu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th Street,
NEW YORK, N. Y.



"Gamta savo Žalumoj retai švelni ir Lengva"

JUODOJI PANTERA
"Gamta savo Žalumoj" — kaip atvaizduota didžio gyvulių tapytojo Paul Bransom... įkvepta juodosios panteros "Dagheera" natūralus žianrumo garsoje "Džunglių Knygoje". "Gamta savo Žalumoj Retai švelni ir Lengva" — ir žalias tabakas neturi vietos cigaretuose.

Luckies nėra žalio tabako — dėl to jie tokie lengvi



MES perkame puikiausią, patį puikiausią tabaką visame pasaulyje, bet tas dar neišaiškina kodėl žmonės visur skaito Lucky Strike lengviausiu cigaretu. Dalykas tame, kad mes niekuomet neužmirštame teisybės, jog "Gamta savo Žalumoj Retai švelni ir Lengva" — todėl šis puikus tabakas, jį tinkamai pasendinus, išmokinus, perleidžiamas per pagerinamą Lucky Strike valymo procesą, kuris žinomas kaip — "It's toasted". Štai kodėl kiekvieno miesto, miestelio ir sodybos gyventojas sako, kad Luckies yra tokie lengvi cigaretai.

"It's toasted"
Tas pakelis lengvų Luckies

VIETINĖS ŽINIOS

ATVYKO AMERIKON PO-ETAS TYSLIAVA.

Leidžiant spaudon šį „Tėvynės“ num., lapkričio 1 d., „Tėvynės“ redakcija atsilankė kėtik iš laivo išlipęs poetas-rašytojas p. Juozas Tyšliava. Svečias atvyko Švedų Amerikos linijos laivu „Gripsholm“. Su juo drauge grįžo Amerikon philadelphietis p. Pranas Medelis, kuris irgi atsilankė redakcijon.

Kaipo žmogus p. Tyšliava yra begalo atviras, drauginas ir malonus, tikriausias Amerikos lietuviu inteligentio tipas. Atvyko Amerikon kaip rašytojas-žurnalistas susipažinti su Amerikos lietuvių ir aplamu šio garsaus krašto gyvenimu. Sekamam „Tėvynės“ num. pranešime plačiau p. Tyšliavos sumanymus, kuriuos mano vykinti lietuvių gyvenime, ir įdėsimė platesni aprašymą pasikabėjimo su svečiu.

SLA. PENKTO APSKRICIO PARENGIMAS.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje penktas apskritis arba New Yorko ir New Jersey valstijų SLA. kuopos rengia smagų parengimą, kuris įvyks šeštadieny, lapkričio 26 d., Lietuvių Sv. Jurgio Svetainėje, 180 New York Ave., Newark, N. J., 8 val. vakare. Bus patiekta puikus programos, kurį išpildys SLA. 372 jaunuolių kuopos vaidybos, suvaidindami juokingą komediją „Kelinės“ bei padainuodami gražių dainų ir tt. Po programos bus šokiai. Puikus orkestras gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Taipgi bus duodama dovanos tiems šokiškams, kurie geriausia pašoks lietuvišką polką.

Teko kalbėtis su vakaro rengėjais ir jie man pasakojo, kad tokio šaunaus parengimo Newark dar niekad nebuvo. Ypač šis parengimas pažymėtinas tuomi, kad visą programą pildys čia gimę-aukę lietuviai jaunuoliai. O įžanga ir šis parengimą — programą ir šokius — tik 50c. ypatai. Todel kviečiama visus Newarko ir apylinkės lietuvius skaitlingai atsilankyti. Ypač pareiga šiame gražiame parengime būti kiekvienam SLA. nariui. Visus tikinu, kad busite patenkinti: pamatysite vieną juokingiausių komedijų, pasiklausysit gražių dainų ir iki noro prisisikoksitė. Taipgi, kurie busite laimingi, laimėsite dovanas už geriausia pašokimą lietuviškos polkos. Bukite visi. Atsiveskite ir savo draugus, gimes bei pažįstamus.

Aš Busiu.

LIETUVIŲ PROGRAMAI PER RADIO.

Lapkričio 3 d., nuo 8 val. vakare iš WMBQ stoties kaip paprastai eina p. Matusevičiaus tvarkomas programos, kuris šią savaitę bus įdomus. Pasibaigus p. Matusevičiaus programai, iš tos pačios stoties seks pridėtinis programos iki 9 val. vakare. Šiame pridėtiniam programame dainuos parinktas dainas visų mylima dainininkė Zosė Vitaitienė ir kalbės svarbiausias dienos klausimais Dr. M. J. Vinikas ir S. E. Vitaitis. Visi Lietuvių Valandos klausytojai turės progos išgirsti ir šį pridėtinį įdomų programą. Visi paklausykite.

Lapkričio 4 d., nuo 10 val. vakare iš WEVD stoties eina p. F. Stankuno tvarkomas lietuviškas programos. Kiekvieną penktadienį p. Stankunas duoda progos pasirodyti viet-

niams talentams. Lapkričio 4 d. programė iš minėtos stoties ir minėtu laiku dainuos Amerikos lietuviams gerai žinoma ponia Zosė Vitaitienė — soprano, ji bus kaippo viešnia solistė ir su p. Setankunu sudainuos duetą „Skambančios Stygos“. Programė dalyvaus taipgi ir p-lė Violeta Tamkiutė. Taigi visi Brooklyn, New Yorko ir net tolimesnių apylinkių lietuviu turės progos išgirsti gražių programų šio penktadienio vakare iš WEVD — 1300 kil. stoties nuo 10 val. vakare. Prašomi biznierių ir įvairių parengimų rengėjų paremti savo pasigarsinimais šią lietuvių radio valandą, kreipianties tiesiai į stotį, arba F. Stankuno namų adresu: 114 Norwood Ave., Brooklyn, N. Y. Tuomi paremsite artistus ir palengvinsite gauti ankstesnį ir ilgesnį šiai radio valandai laiką.

Radio Progr. Rėmėjas.

ISVYKO I BOSTONĄ.

Julius Banning (Baniulis), seniau veikęs Amerikos lietuvių visuomenės ir literatūros dirvoje, kuris neseniai tapo žinomas J. Kerdiejaus kalendorių ir spaudos gamybos firmos vardu Metropolitan Printing Co. dalininku, šiomis dienomis išvyko su žmona į So. Boston, Mass. Turinčių jį kokių nors reikalų, prašo kreiptis šiuo adresu: Julius Banning, 652 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Pirm išvykimo į Bostoną p. Baniulis atsilankė „Tėvynės“ redakcijoj ir labai įdomiai pasakojė savo įspūdžius iš Lietuvos, kurioje arti metus laiko išgyveno, studijuodamas jos gyvenimą ir ieškodamas progų įsigyti nuosavybę tikslu tenai pastoviai apsigyventi. Bet galų gale įsitikinęs, kad amerikiečių Lietuvoje apsigyventi nelengva, nes sunku prisitaikyti prie tenatinių sąlygų, neseniai grįžo atgal į Ameriką ir dabar rengiasi pastoviai apsigyventi So. Bostone, kur įėjo į biznį dalininku su savo senovės geru draugu p. Kerdiejum. Geriausio pasisekimo!

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Lankėsi „Tėvynės“ redakcijoj jaunuolis Klemensas D. Kazionas iš Shenandoah, Pa., plačiai SLA. nariams žinomo veikėjo velionio L. M. Kazionos sunus. Jaunasis Kazionas baigė Pennsylvania Nautical School ir nuo lapkričio 7 d. pradeda dirbti Black Diamond Steamship Corp. laive „West Arrow“ kaip junior officer. Smagu matyti lietuvius užimant augštesnes Amerikos gyvenime vietas, ypač tokius lietuvius, kurie tautiniai gyvi, nes ir jaunasis p. Kazionas gražiai lietuviškai kalba ir jaučiasi lietuviu esąs. Laimingas kloties jaunam lietuviui!

PASKUTINIS PRIMINIMAS.

SLA. nario V. Matusevičiaus tvarkomos Lietuvių Radio Valandos vakaras įvyks sekamą sekmadienį, lapkričio 6 d., Lietuvių Amer. Piliiečių Klubo Salėje, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Programas prasidės 5 val. po pietų, po programui šokiai iki vėlomos p. Berenio radio orkestrui grojant visokių šokių. Įžanga tik 50c. asmeniui.

Šio vakaro programos bus labai įdomus ir įvairus. Bus suvaidinta juokinga komedija, o koncertinėj daly dalyvaus visa eilė dainininkų ir šokikė. Todel visi atsilankiusieji turės progos pasigėrėti gražiu programu ir kartu parems

gražų šio vakaro tikslą — parengimą į didesnę ir galingesnę stotį su šia Lietuvių Radio Valanda. Patartina visiems atsilankyti į šį įdomų parengimą. Kvieslys.

OPERETĖS CHORO MISRUS VAKARAS.

Brooklyno Lietuvių Operetės choras rengia pirmą šį sezoną vakarą. Bus tai mišrus parengimas: dainuos choras, solistai, kvartetai, gros muzika ir po programo įvyks šokiai, kuriems gros geras orkestras. Parengimas įvyks gruodžio 4 d., Lietuvių Piliiečių Klubo svetainėje, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Kiek teko girdėti, tai šiuo parengimu choras publikos nesuvis — kas tik atsilankys bus patenkinti, nes šis jau veik penkili metai besidarbuojąs choras visuomet publiką gražiais parengimais patenkino. Patenkinti ir šiuo syk. Prašoma todėl visus jau dabar į Liet. Operetės Choro parengimą rengtis ir laikui atėjus jame skaitlingai dalyvauti. Report.

ARTI MILIONAS BEDARBIŲ NEW YORKE.

Šiomis dienomis New Yorko policija užbaigė majoro McKee įsakymu pravestą bedarbių surašinėjimą. Skaitoma, kad šis policijos pravestas bedarbių surašinėjimas yra artimiausias ir teisingiausias esamos padėties sužinojimas. Tai pirmas oficialus bedarbių surašymas nuo prasidėjimo šios ekonominės depresijos.

Sulig policijos surinktų statistikų New Yorko mieste iš viso yra 525,034 aktualiai bedarbiai ir 460,000 asmenų, kurie sudaro bedarbių šeimas, arba jų užlaikymas remiasi bedarbiais. Taigi iš viso nedarbo prisilėgę New Yorko mieste yra 985,034 asmenys. Taipgi policijos surinktos statistikos parodo, kad iš viso bedarbių šeimų yra 391,670, iš kurių 160,481 šeimų umios pagalbos nereikalingos, tačiau 180,758 šeimos reikalingos umios pagalbos, kurios vienok aktualiai negauna iš niekur. Tarpe pastarųjų reikalingų ir negaunančių pašelpos šeimų yra ir buvusių pasaulinio karo veteratų 15,756 šeimos.

Aplamai paėmus, New Yorko mieste nedirba apie vienas trečdalis darbininkų. Majoras McKee ruošia pasiulyti Apskaitliavimui Tarybai užgirt programą bedarbių šelpimui. Spalių mėnesio pradžioje Welfare Taryba paskelbė, kad New Yorko mieste bedarbiai ir jų šeimos sudaro 1,150,000 asmenų. Tačiau policija skaitlines surinko eidama per gyventojų namus ir kiekvienų namų gyventojų atsilaukdamas esamos padėties sulig darbu.

KOMEDIJA, KONCERTAS IR ŠOKIAI

— RENGIA —
Lietuvių Radio Valanda
SEKMADIENY, LAPKRIČIO 6 D., 1932 METŲ,
Lietuvių Amerikos Piliiečių Klube,
80 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Gros p. Berenio Radio Orkestras.
Tiketias 50 centų. — — — Pradžia 5 val. po pietų.

Knvgos ir Gintarai Už Pusę Kainos

Aušros“ knygynė eina išpardavimas knygų ir gintarų už pusę kainos. „Aušros“ knygynė yra didžiausias knygų pasirinkimas, nes didžiausias lietuvių knygynas Amerikoje. Čia galima gauti žodynų, teatrų, dainų, mokyklai vadovėlių, istorijų, geografijų, mokslinių knygų, apie sveikatą, dvasinio turinio, žemlapių, paveikslų, sapnų knygų, orakulų, juokų ir įvairaus turinio knygų. Čia yra didžiausias pasirinkimas muzikalių dainų chorams, solistams, muzikantams. Visos knygos už pusę kainos.

Taipgi čia randasi visokių gintarinių dalykėlių: karolių, anskarų, branzalių, špilkų, plunksnakočių ir vyrmas cigarnyčių ir kolonikų ir tt. Parduodam už pusę kainos.

Reikalaukite knygų ir gintarų katalogą prisiųsdami 5 centų krasaženklį persiuntimui katalogo.

„AUSROS“ KNYGYNAS,

3653 So. Halsted St., Chicago, Ill.

BANKIERIAI PASIULĖ MIESTUI KREDITĄ.

Bankieriai, kurie atsisakė suteikti New Yorko miestui 35 milijonų dolerių paskolą, kuomet to prašė kontrolierius Berry, dabar pasiulė 18 ir pusę milijonų dol. kredito apmokėjimui miesto tarnautojų algų už lapkričio mėnesį. Tačiau bankieriai reikalauja, kad miesto valdininkams ir tarnautojams būtų nukapotos algos ir tuo būdu įvykintas reikalingas taupumo programos. Bankieriai duoda suprasti, kad toliau šios finansinės pagalbos miestui jie nemano eitį iki nebus parodyta miesto išlaidose taupumas.

KELEDOS JAU NETOLI.

Laikas pasirūpinti saviškiais su Kalėdų dovanoms. Geriausia tai pasiūsti keletą litų. Greičiausia persiūčia Juozo Ambraziejaus Agentura. Siunčiame litais ir doleriais, parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos, parduodame ukius Lietuvoje, namus ir lotus čionai. Generališka Agentura (Insurance) Notary Public, užregistruotas Lietuvos Konsulatas New York. Darome visokius dokumentus, pirkimo ir pardavimo aktus, įgaliojimus. Importuojam iš Lietuvos tikro medaus, baravykų, gintaro, zubro, trejų devynerių iš Palangos. Reikale kreipkitės sekančiu antrašu:

* J. Ambraziejaus Agentura, 168 Grand St., Brooklyn, N.Y.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „T E V Y N Ė J E“

Reumatizmas Sausgėle

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai paikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršminėtas ligas: mums šiandien daugybė žmonių sūnėti padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydysis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS, 3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

SKARTYKITE KNYGĄ

AMERIKA

— Arba —

Rinkiny su įvairių fakty, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliavusiems lietuviams.

„TEVYNĖS“ ADMINISTR.,
307 West 30th Street,
NEW YORK, N. Y.



“Tai Pigus Pirkiny!” Ir Jo Nebučiau Gavus, Jei Neturėčiau TELEFONO”

Ponia Vokietaitienė buvo per daug užimta eit i prekių išpardavimą. Be to, kaip gi ji galėjo vaikus palikti vienus?

Tuomet jai atėjo mintis. Kodėl netelefonuot?

Ji taip padarė — ir ji įsigijo pigų savo pirkinį. Sutaupė gerokai pinigų — pabaigė savo namų darbą ir vaikučius išvedė pasivaikščioti.

Tamsta taip pat rasit telefoną labai vertingu ir gelbstinčiu tarnu. Jis sutaupo sunkias keliones — atlieka pasiuntinio darbą — suteikia naujienų — ir daugely atvėjų padeda sveikatai ir apsaugai namuose.

Jusų ir jusų šeimos gerui, jus turėtumėt patirti kaip lengvai jus galite turēt savo namuose telefoną. Mes jus kviečiame užeit ir pasikalbēt su mumis by kurioj mūsų Biznio Įstaigoj.



NEW YORK
TELEPHONE
COMPANY

AR ESATE PAVARGĖS, NERANGUS, NETINKAS?

Tai jus ne mėginote NUGA-TONE, tą toniką rekomenduotą gydytojus specialisto. Tonikas, kuris grąžino tustkančius į normalumą. Jus niekuo nerizikuojate. Kiekvienas butelis NUGA-TONE parduodamas su pilna garantija. Jus pinigai atgal, jeigu nepatenkinti. Mėnesinis treatmentas kainuos jums tik Vieną Dolerį. Jusų vaistininkas turi NUGA-TONE. Nusipirkite butelį šiandien. Ne bukite tik pusiau žmogus.

Lietuvos Bondų

Savininkai gaus augščiausiaj marketo kainą pinigais. Del informacijų rašykite Dept. 2.

Kurt H. Schurig & Co., 50 Broadway, New York.

KALĖDŲ EKSKURSIJA I LIETUVĄ

Rengia Liet. Laiv. Agentų Sąjunga Amerikoje.

SVEDU AMERIKOS LINIJA

NEW YORKO I KLAIPĖDĄ
Per Gotenbargą
TRUMPAS KELIAS I LIETUVĄ PER SVĖDIJĄ
S.S. „DROTTNINGHOLM“

Išplaukia iš New Yorko
GRUODŽIO 2, 1932 M.

Ekskursijos palydovas p. V.L.P. Mučinskas. Svedų Amerikos Linijos, Centro raštinės Amerikoje, Lietuvių Skyriaus vedėjas. Jis stengsis padaryti kelionę pilną įdomybių, apie kurią visiems bus malonu prisiminti. Gauk brošiūrėles: „Bendros Informacijos Kelionėje į Klaipėdą“ ir „Kalėdų Ekskursija“. Gaunamos pas agentus arba:
Swedish American Line,
21 State St., New York, N.Y.

Pagebėjo Geliamai Rankai, Sako Ponia Nowakowska

“Per suviršinimą metu turėjau nepaprastai gėlamą ranką. Naudojau priarus linimentus, plasterius ir mostis. Tačiau niekas nepagebėjo. Pagaliau išmadojus dvi butelas Inkaro Pain-Expellerio vis skausmai pranyko. Aš dabar esu visiškai sveika, acin stebėtina! geram vaistui Pain-Expellerio!”

Philadelphia, Pa. S. N.

PAIN-EXPELLER

Kiekvienos motinos pareiga paraginti savo dukteris bei sunus apsirūpinti rytojumi.
— Kas neapsirūpina savo rytojumi, tas rytojaus sulaukęs verkia.
— Tik tas jaunuolis gali jaustis laimingu, kuris moka savo tėvų kalbą.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apraunda visose šakose
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

7 Dienomis I LIETUVĄ

— PATOGUS —

Kalėdiniai Išplaukimai
IS NEW YORKO
Greičiausias Pasauly Laivais

EUROPA BREMEN

Lapkr. 19—Guod. 8 Lapkr. 30—Gr. 16

Puikus geležinkelio susisiekimas
iš BREMERHAVEN I
LIETUVĄ

Taipgi reguliariai savaitiniai išplaukimai žinomais LLOYD KABIN LAIVAIS
BERLIN STUTTGART
GEN. von STEUBEN DRESDEN

Informacijų kreipkitės i vietinius agentus arba

NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY - NEW YORK

MOKYKLŲ VADOVELIAI

LIETUVOS LAIDA — GAUNAMI DABAR!

A. B. C. Pradžiamokslis (J. Damijoniačio)	35c.
Vaikų Darželis (Dalis I)	60c.
Liet. Kalbos Gramatika (J. Damijoniačio)	75c.
Liet. Kalbos Gramatika (Rygiškų Jono)	75c.
Sakalėlis (spalvotas) (Dalis I. Esmaitis)	50c.
Sakalėlis (Dalis II. Pradžios mokyklai)	50c.
Sakalėlis (Dalis III)	\$1.00
Sakalėlis (Dalis IV)	\$1.50
Krašto Mokslo Vadovėlis (Istorijos Pradž.)	50c.
Aritmetikos Uždavynas (Pr. Mašiot)	75c.
Liet. Literatūros Vadovėlis	\$1.00
Buhalterijos Kursas	80c.
Plokštumo Trigonometrija	\$1.00
Visuotinioji Istorija	\$1.50
Drambliukštis (paveikslų knyga vaikams)	\$2.00
Naujoji Istorija	\$1.50
Liet. Geografija (Klimo)	\$1.25
Geometrijos Uždavynas	\$1.00
Virėja (Vadovėlis valgių gamybai)	\$2.00

Mokyklėlėms duodama nuolaida.

Su užsakymais kreipkitės:

V I E N Y B Ė
193 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.